

Rozvojová studie obce Zadní Třebaň

Zpracovali Jan Bartoň
 Petr Mareš
 Šárka Sodomková

OBSAH

ZADÁNÍ	3
VIZE	3
ZPRACOVÁNÍ.....	4
GEOGRAFICKÁ ANALÝZA OBCE	6
Základní informace o obci	6
Urbanistický vývoj	7
Dopravní dostupnost.....	11
Obyvatelstvo.....	12
Občanská vybavenost.....	15
Cestovní ruch a chataření.....	16
Shrnutí	17
NÁZORY OBČANŮ	18
Procházka s architektem	18
Veřejné setkání.....	19
Dotazníkové šetření.....	22
Struktura respondentů	23
Výsledky dotazníků.....	25
Práce s dětmi.....	45
SWOT analýza	46
BUDOUCNOST OBCE.....	46
Práce s veřejností	47
Vytipování ploch a koridorů veřejného zájmu	48
Plochy veřejného zájmu	49
Koridory veřejného zájmu	60
FINANČNÍ ZDROJE.....	65
Obecní rozpočet	65
Dotační programy.....	66
Nadační fondy.....	66
Evropské fondy	67
Domácí zdroje.....	68
ZÁVĚR	70
PŘÍLOHY	71

ZADÁNÍ

Tato studie byla zpracována na základě poptávkového řízení, vypsaného Obecním úřadem Zadní Třebaň dne 6. 8. 2012.

Činnosti poptávané v zadání byly:

a) vytipování a vymezení veřejných ploch a koridorů se stávající a potenciální společenskou prioritou, jejich digitální zakreslení v souřadnicovém systému S-JTSK pro celý katastr obce, se zaměřením na centrum obce – v trojúhelníku od budovy MŠ a ZŠ, železniční stanice a budovy Mlýna, dokumentace jejich současného stavu a jejich potenciálu.

b) organizace dotazníkového průzkumu k rozvoji vymezených ploch a koridorů a statistické zpracování výsledků průzkumu.

c) tvorba rozvojové koncepce funkčních vztahů mezi vymezenými plochami a koridory, koncepce bude vycházet z platného ÚP obce, podmínek stanovených v čl. a), a z výsledků provedeného dotazníkového průzkumu.

d) zpracování přehledu platných, popř. plánovaných dotačních titulů, kterými lze cíle určené v rozvojové koncepci naplnit.

Konzultací se starostou obce dne 24. 9. 2012 bylo dále specifikováno, že obec předpokládá zpracování nabídky v relativně nižší cenové hladině, v řádu desítek tisíc Kč, především jako srozumitelný podklad pro rozhodování zastupitelstva o rozvojových aktivitách, podpořený provedenou veřejnou diskusí.

VIZE

Hlavním cílem této studie (a s ní spojených aktivit) je zmapovat nejdůležitější oblasti v lokalitě a v životě obce, pojmenovat jejich problémy a naznačit (nikoliv vyřešit) jejich řešení.

Dále byla studie zpracována tak, aby ji bylo možno použít jako veřejně prodiskutovaný a odborně oponovaný podklad pro grantové žádosti, které pomohou dílčí vytčené akce postupně naplňovat (tomuto cíli odpovídá forma i technické zpracování dokumentu – terminologie používaná v prostředí investičních dotačních programů, digitálně zpracované mapové výstupy).

Zvláštní váhu jsme kladli na kvalitu provedené veřejné diskuse, což představuje nejenom bodové zvýhodnění při rozhodování o dotacích (často dokonce i přímo podmínkou výzvy), ale také pomáhá zvýšit mezi občany pocit spoluúčasti a spoluzodpovědnosti za život a směřování obce.

ZPRACOVÁNÍ

Studie byla zpracována týmem odborníků, z nichž část pochází přímo ze Zadní Třebaně, s podporou a pod odbornou garancí specialisty na územní plánování a regionální rozvoj z Univerzity Karlovy v Praze.

Nejprve bylo zapotřebí popsat stávající stav a spojit ho s potřebami občanů obce. Toho jsme docílili jednak geografickou analýzou obce pomocí statistických dat o obci, přičemž se vycházelo z dat Českého statistického úřadu a dalších zdrojů, interpretovaných příslušnými odborníky (geografy). Dále jsme v rámci této činnosti uspořádali několik akcí majících za cíl zjištění názorů veřejnosti. Jednalo se o:

- veřejné setkání občanů
- procházku s architektem
- dotazníkové šetření
- projektový den na místní ZŠ

Poté jsme na základě výše uvedených zjištění sestavili SWOT analýzu. Všechny tyto výsledky práce pak sloužily jako podklad pro vytipování klíčových ploch a koridorů na území obce, které by měly být především předmětem veřejného zájmu a na jejichž správu by se obec měla soustředit v dalších letech. Kromě jejich určení jsme u některých z nich nechali zpracovat i ukázky možné budoucí vizuální podoby, které měly především vyvolat diskusi a zároveň být i inspirací pro budoucí rozhodování zastupitelů obce.

Ve specializovaném geoinformačním systému jsme pak zakreslili několik ploch a koridorů, které by měla obec považovat za důležité. Zakreslení proběhlo ve dvou úrovních detailnosti (celá obec a centrum obce) v prostředí geoinformačního software QGIS (volně stažitelný geografický informační systém (GIS), který začínají využívat orgány státní správy). Dokumentace současného stavu a potenciálu vymezených ploch tak byla provedena kromě finálního listinného zpracování také v tomto programu formou přiřazených atributů k jednotlivým plochám (s tímto podkladem je pak možno pracovat dále a je kompatibilní s programy používanými pro zpracování projektových dokumentací). Nad rámec zadání jsme ještě zpracovali mapu chodníků, včetně návrhů jejich dalšího rozšíření.

Aby bylo možné realizovat rozvoj ploch a koridorů, které byly vytipovány za klíčové, je třeba na ně získat finanční prostředky. V této studii tedy nabízíme i přehled možných zdrojů finančních prostředků v podobě pravidelných příjmů i jednorázových dotací.

Část výsledků naší práce je odevzdávána v této listinné podobě - hlavní část je zakomponována v hlavním textu a menší část tvoří přílohy. Kromě toho odevzdáváme digitální verzi ploch zakreslených v souřadnicovém systému S-JTSK v podobě shapefilových vrstev (na CD).

GEOGRAFICKÁ ANALÝZA OBCE

Základní informace o obci

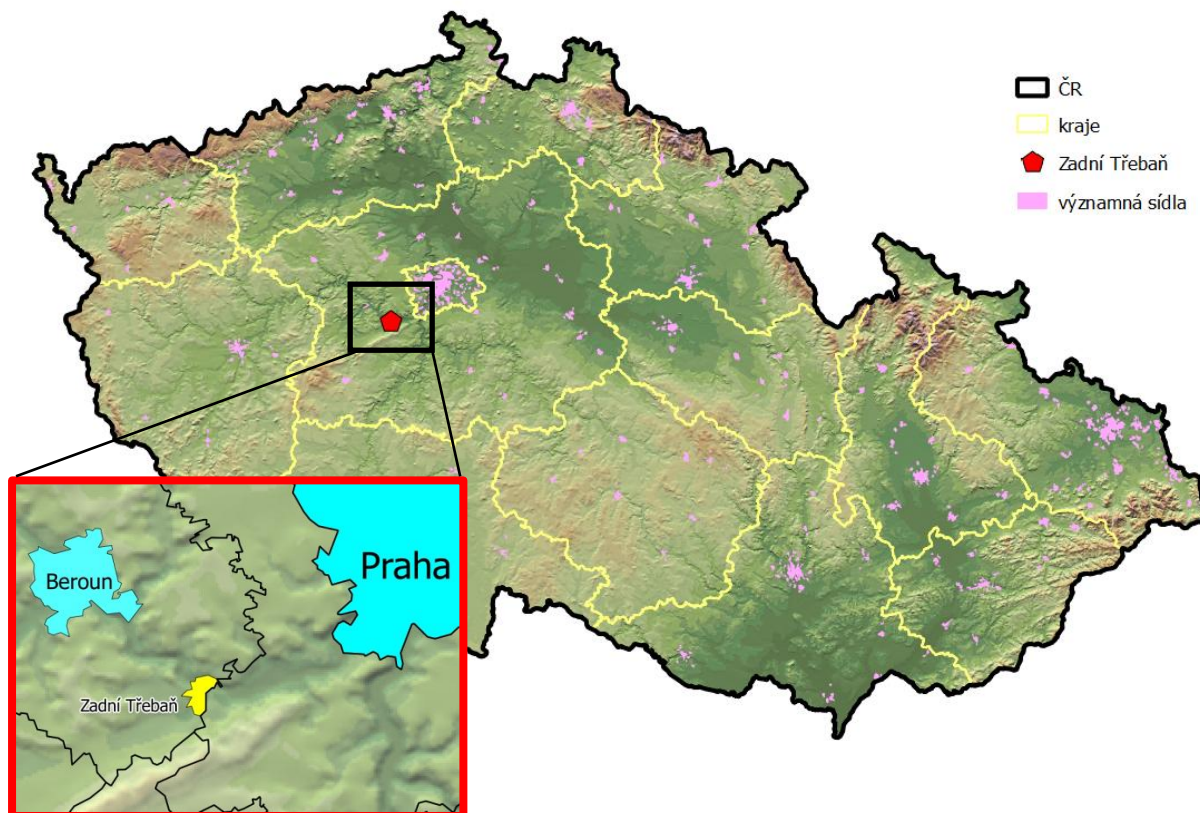
Kraj	Středočeský
Okres	Beroun
ORP	Beroun
Počet obyvatel	776 (v roce 2013)
Rozloha	3,57 km ²
Nadmořská výška	225 m
Počet částí obce	1
Webové stránky	www.zadnitreban.cz

Zadní Třebaň se nachází ve Středočeském kraji, konkrétně v suburbánní zóně v blízkosti hlavního města Prahy. Se svými téměř 800 obyvateli se řadí mezi středně velké obce.

Z hlediska přírodních podmínek spadá do oblasti Českého krasu a převažuje zde lesozemědělská krajina. Severní hranici katastru obce vymezuje tok řeky Berounky, celá obec se tak nachází na jejím pravém břehu. Kvalita půdy a svažitost terénu příliš nenahrávají zemědělské činnosti, na druhou stranu zde panuje mírně teplé klima s na české poměry mírně podprůměrným množstvím srážek.

Přestože leží na západním okraji okresu Beroun, socioekonomicky je výrazně vázána na ekonomicky silnou Prahu, neboť se nachází v bezproblémové vzdálenosti pro každodenní dojíždění za prací či do školy. S ohledem na to ji lze zařadit mezi socioekonomicky exponované oblasti.

Spojení atraktivní přírody Českého krasu, blízkosti hradu Karlštejn, přítomnosti řeky a výborné dostupnosti hlavního města vytváří obrovskou atraktivitu pro bydlení i stavbu rekreačních objektů. Zadní Třebaň je tak podobně jako další obce v okolí vystavena tlaku na růst počtu obyvatel a proměnu jeho charakteru. Obec občas trpí povodněmi, které ale vždy zasahují jen málo obydlených objektů, a tak nepředstavují zásadní limitující faktor pro její rozvoj.

Obr. 1: Poloha obce v rámci Česka

Urbanistický vývoj

Přestože obec byla založena už ve středověku, její velikost se dlouho neměnila. Přírodním centrem obce je dodnes její dolní část při řece Berounce. Jde o její nejstarší část, kde se nachází náves i obecní úřad, knihovna a pošta.

Až do konce 19. století stálo v obci jen asi 30 domů a žilo v nich okolo tří stovek lidí. Zpočátku neměla na velikost obce vliv ani železnice, která sem byla přivedena v roce 1862. Počet obyvatel začal výrazně růst až před první světovou válkou a nejvíce pak stoupal v období první republiky, během této doby a doby válečné (mezi lety 1910 a 1950) se počet obyvatel více než zdvojnásobil. Růst počtu obyvatel byl spojen s novou výstavbou rodinných domů, jejichž počet se zvýšil dokonce na pětinasobek (ze 40 v roce 1910 na 220 v roce 1950). Tak mohutný stavební rozvoj v tomto období nezaznamenala žádná jiná z 84 dalších obcí v celém okrese Beroun! Příčinou bylo, že zde dostávali pozemky pracovníci železnice.

Obr. 2: Mapa Zadní Třebaně z doby kolem roku 1825

V období komunismu počet obyvatel mírně klesal – ze 761 lidí v roce 1950 klesl během následných 40 let o více než čtvrtinu, když v roce 1990 bylo evidováno 535 trvale bydlících. V té době totiž byl podporován zejména rozvoj měst, kde lidé dostávali práci a přidělené byty, a na pořizování vlastních domů již neměli peníze. Po sametové revoluci došlo k obratu, a počet obyvatel začal opět růst. Během následujících dvou desetiletí byl růstem vykompenzován celý čtyřicetiletý pokles, a v roce 2011 již počet obyvatel dosáhl přibližně na úroveň roku 1950. Aktuální počet obyvatel se blíží hodnotě 800.

Je třeba si uvědomit, že rozvoj zastavěné plochy jde do značné míry na vrub fenoménu druhého bydlení, tedy chataření a chalupaření. Chat se nyní nachází na území obce asi 500 a je jich tedy více než domů určených k regulárnímu bydlení. V letním období je využívají až dva tisíce chatařů, což znamená trojnásobek oproti počtu obyvatel obce. V souladu s moderními trendy lze předpokládat, že část chat je obydlena trvale, přestože tu obyvatelé nemají evidováno trvalé bydliště. Chaty se koncentrují v okrajových částech obce – zejména na jihu, dále na západě a částečně pak na východě.

Vývoj počtu obyvatel obce (1869 -2012)

Veškerý vzestup počtu obyvatel od roku 1990 jde na vrub kladnému migračnímu saldu. Přirozený přírůstek obyvatelstva (rozdíl mezi počtem narozených a zemřelých) se již dlouhodobě udržuje na hodnotách kolem nuly, ale migrační saldo činí přibližně 30 a více obyvatel za rok. Počet vystěhovalých je zhruba 10 – 15 lidí za rok, tedy tempo je méně než poloviční. Za posledních 10 let (2004-2013) se přistěhovalo 330 a odstěhovalo 134 osob, migrační přírůstek obyvatel tedy činil 196 lidí, a protože přirozený přírůstek byl přesně nulový, tak o těch 196 lidí se i zvýšil počet obyvatel. Oproti jiným obcím okresu Beroun vykazuje celkově Zadní Třebaň poměrně vysokou výměnu obyvatelstva, ale v rámci suburbánní zóny Prahy jde o standardní úroveň.

Jelikož řeka tvoří přirozenou bariéru pro rozvoj vesnice na severu a z východu i západu je obec obklopena poměrně příkrými svahy, tak se během 20. století (zejména v období první republiky a poté v 90. letech) rozvíjela směrem k jihu, kdy výstavba postupovala údolím Bělečského potoka. Její postup ovlivňovaly geografické podmínky, neboť poblíž středu obce je údolí poměrně úzké, a teprve dále směrem k jihu se rozšiřuje. To vedlo k tomu, že se zástavba postupně zformovala do tvaru přesýpacích hodin a momentálně je tak obec rozdělena tímto zúženým místem na jižní a severní část, lze hovořit až o určité urbanistické a z ní vyplývající mentální bariéře. Výhodné je, že v tomto zúženém místě, která dnes přibližně tvoří geografický střed zástavby, se nachází základní škola, která je tak dobře dostupná pro děti z obou částí obce. Další občanská vybavenost ovšem zůstává v historicky starší severní části obce.

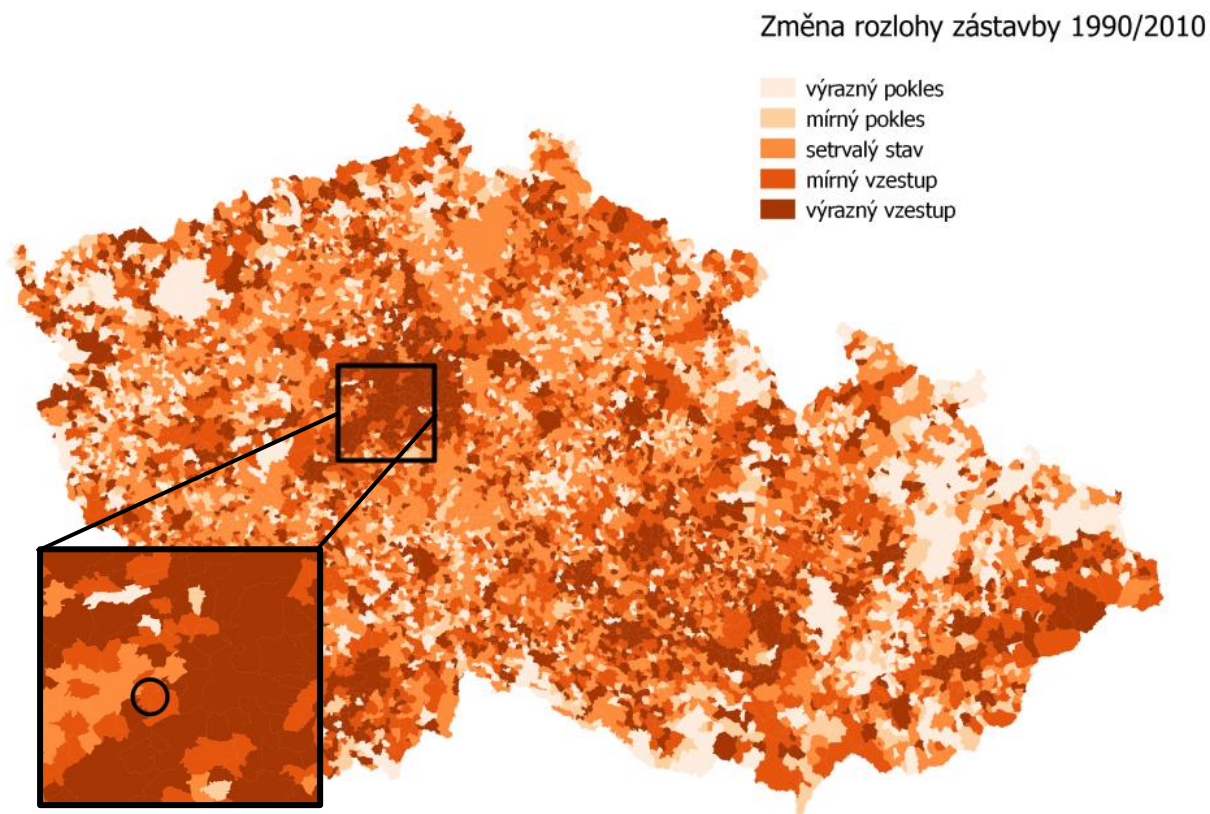

Obr. 3: Schéma aktuální zástavby obce – tvar „přesýpacích hodin“

Současný rozvoj obce vede k tomu, že nová zástavba na východě se postupně setkává s okrajovou zástavbou sousední obce Řevnice, a vzhledem k dynamickému rozvoji obou obcí pravděpodobně dojde k jejich přirozenému spojení. Obec díky své velikosti nebyla zasažena výstavbou panelových bytových domů za socialismu a dosud zde nebyly realizovány ani velké developerské projekty, a tak si uchovává typický vesnický charakter.

Jak ukazuje následující mapa, Zadní Třebaň se nachází v oblasti s velkým tlakem na rozšiřování zastavěných ploch

Změna rozlohy zástavby v Česku s vyznačením Zadní Třebaně

Dopravní dostupnost

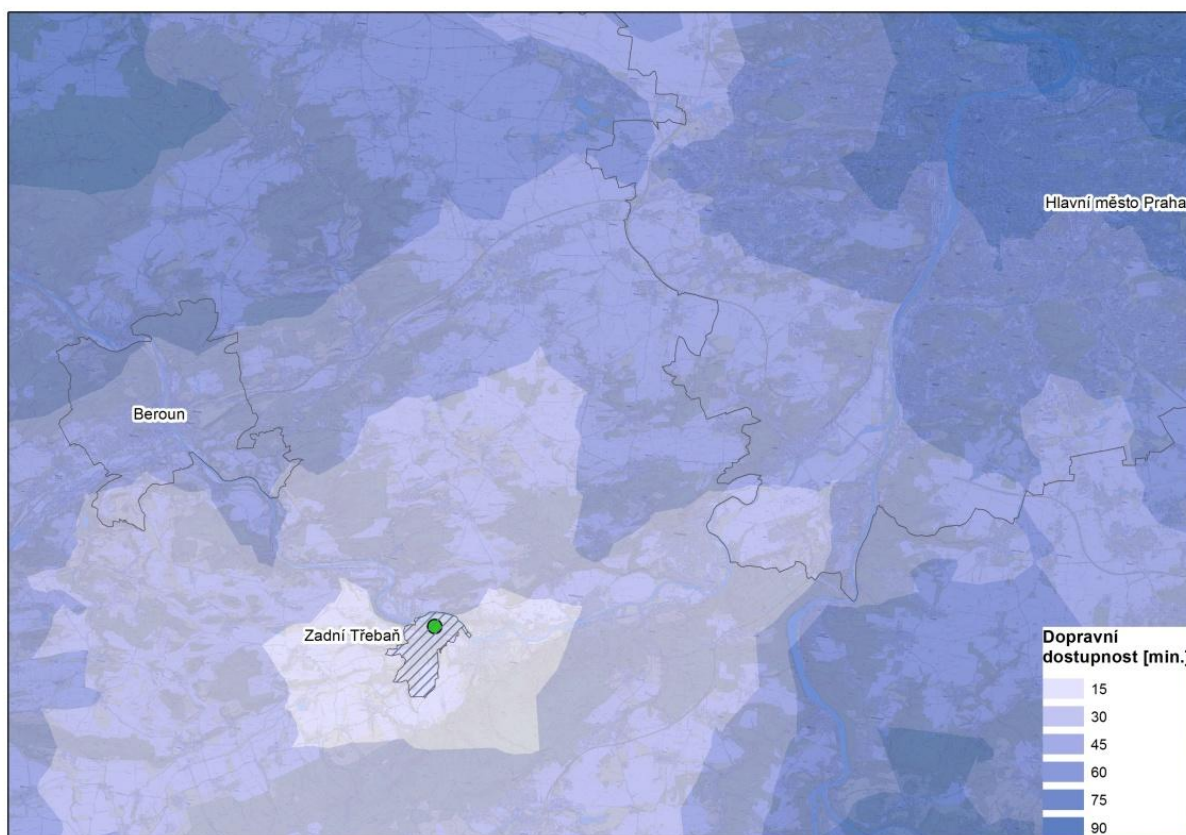
Z hlediska automobilové dopravy nepatří Zadní Třebaně mezi ideálně dostupné, neboť jí neprochází rychlostní silnice. Autem je centrální část Prahy dostupná za přibližně 40 minut v případě ideálního stavu dopravy, cesta do centra Berouna trvá nejméně 30 minut. Dostupnost je zhoršena neexistencí silničního mostu přes Berounku, cesta např. do sousední Hlásné Třebaně ležící na druhé straně řeky tak autem trvá více než 15 minut při ujetí 9 km, přestože vzdušná vzdálenost je jen několik stovek metrů. Druhý břeh je ovšem dosažitelný mostem pro pěší a cyklisty.

Obec může stavět na velmi dobré dostupnosti zejména veřejnou dopravou, neboť leží na hlavním železničním koridoru Praha – Plzeň. Přestože rychlíkové vlaky v obci nezastavují, obyvatelé mohou využít příměstských vlaků spojujících Prahu s Berounem, které v pracovních dnech jezdí v intervalu 30 minut. Dojezdová doba činí 15 minut do okresního města Berouna, 30 minut na pražské Smíchovské nádraží a 40 minut na Hlavní nádraží. Jedná se tedy o rychlost minimálně srovnatelnou nebo i kratší jízdní dobu ve srovnání s automobilem. Tyto parametry umožňují obyvatelstvu bezproblémové dojíždění do zaměstnání v centrální části Prahy na denní bázi. Určitým limitem je, že se zastávka nachází na okraji obce, a pro obyvatele opačné části obce činí docházková vzdálenost na vlak více než 20 minut, což výrazně zhoršuje komfort

při pravidelném dojíždění. Tento problém je částečně řešen příbližovacím autobusem, kterým lze z okraje obce dojet na nádraží, ale ten jezdí jen několikrát za den a pro běžný pohyb obyvatel není dostatečný.

I při zmíněných nevýhodách představuje vlakové spojení pro Zadní Třebaň mimořádnou výhodu oproti mnoha ostatním obcím v regionu.

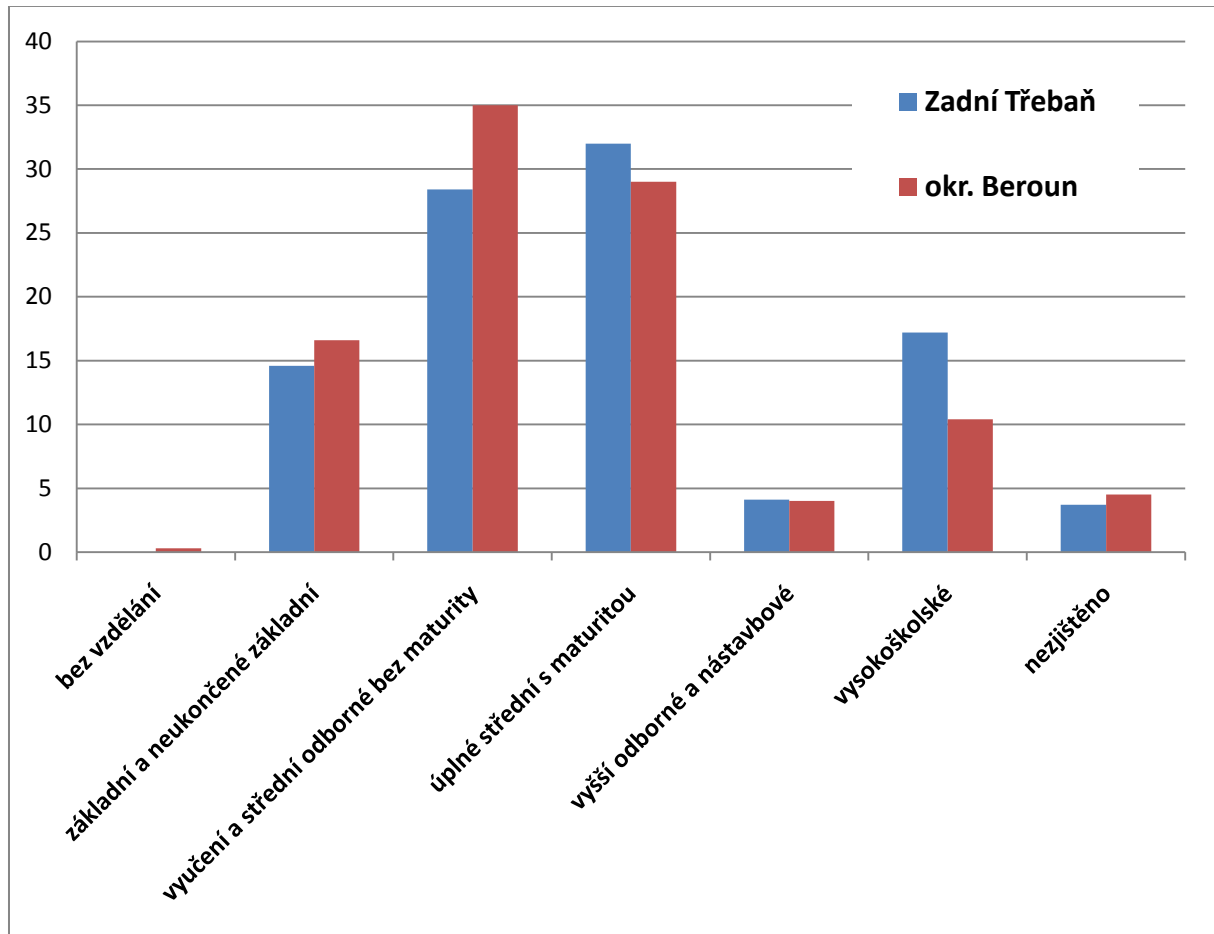
Mapa dopravní dostupnosti automobilem

Obyvatelstvo

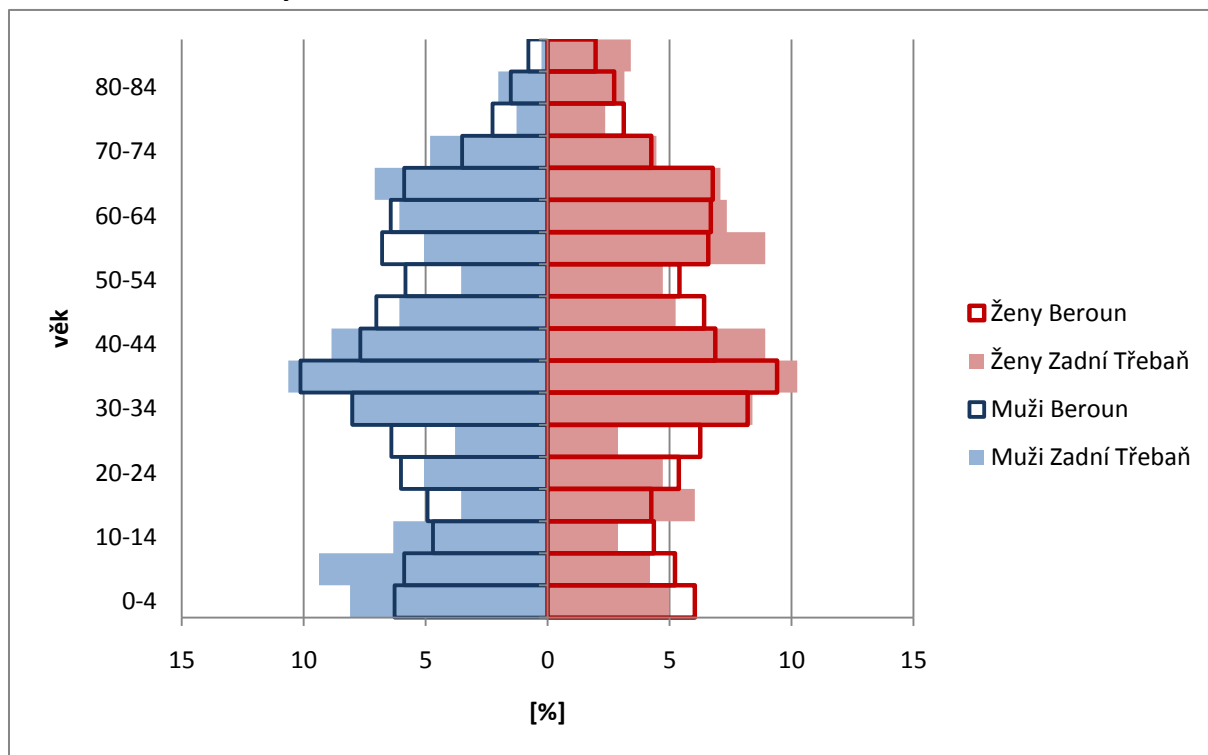
V rámci okresu Beroun se Zadní Třebaň vyznačuje vzdělanějším obyvatelstvem, podíl vysokoškolsky vzdělaných zde dosahuje 17 %, oproti 10 % v celém okrese Beroun. Vysoká míra vzdělanosti obyvatelstva souvisí s polohou v suburbánní zóně Prahy, která jako každé velké město nabízí vysokoškolákům možnosti adekvátního uplatnění a obživy, které venkov z principu nemůže poskytnout. Z toho též vyplývá majetková úroveň obyvatel a naznačuje to i domovní fond, neboť v celé obci je jen jeden bytový dům, prakticky veškeré obyvatelstvo žije v rodinných domech se zahradou v osobním vlastnictví. Tato situace však v jakémsi začarovaném kruhu také generuje vysokou cenu pozemků, kterou dokážou akceptovat obecně spíše vzdělanější a tedy povětšinou movitější lidé.

Vzdělanost obyvatel Zadní Třebaně ve srovnání s okresem Beroun

Věková struktura obyvatelstva prozrazuje jeden pozoruhodný jev, kterým je relativně malé množství mladých lidí ve věku kolem 20-30 let. Mladí lidé totiž odcházejí za studiem i prací do Prahy, přestože dojížďková vzdálenost je přijatelná. Nabídka služeb v obci přitom pro lidi v této věkové kategorii není dostatečně atraktivní. V pozdějším věku se pak do obce vrací již založené rodiny s dětmi, hledající bydlení v klidnější lokalitě a blízkosti přírody, zároveň s dobrou dostupností pracovních příležitostí. Do obce přichází rodiny ve finančně stabilizované situaci, která jim umožňuje bydlení v rodinných domech se zahradou.

Věková struktura obyvatel v obci a v celém okrese Beroun

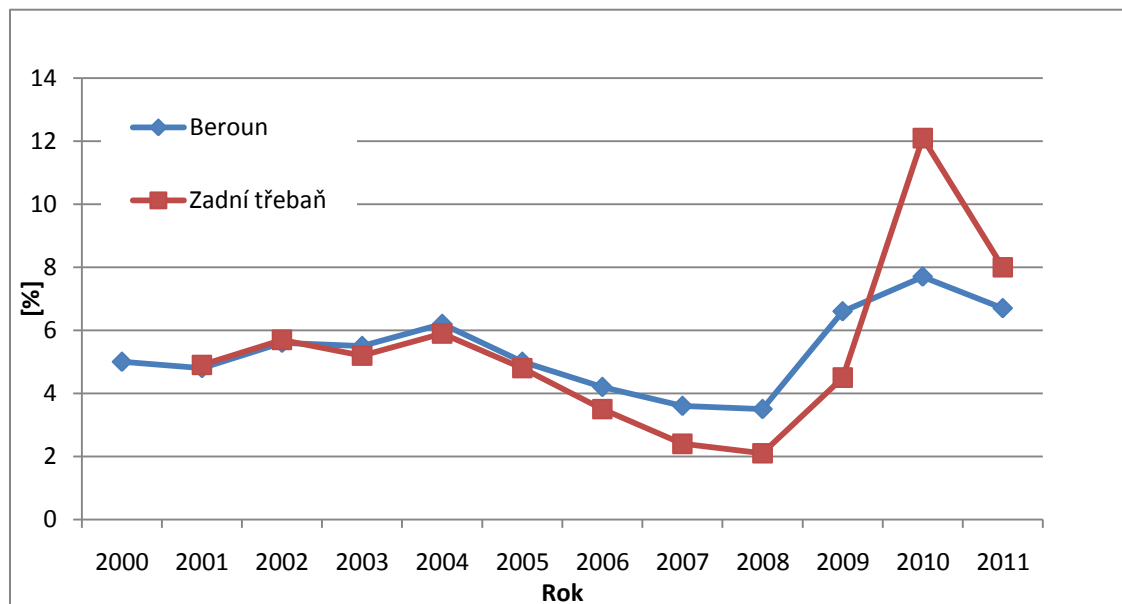
Z výše uvedeného vyplývá i určitá diskontinuita obyvatelstva. Přestože příliv mladých rodin převyšuje počet mladých odcházejících z obce po dosažení dospělosti, nejde o ty samé lidi. Lidé, kteří nemohou či nechtějí mít dům se zahradou, se již do obce nevrací, a zůstávají např. v Praze. Naopak obec doplňuje nové obyvatelstvo od narození spjaté s Prahou. Tento jev, který se vyskytuje ve značné míře prakticky ve všech obcích suburbánní zóny, vede v některých případech i ke konfliktům mezi novými a starousedlými obyvateli.

V Zadní Třebani nepůsobí žádný významný zaměstnavatel, ale je zde poměrně velké množství menších podnikatelských subjektů, tedy malých živnostníků. Podniká 18 % obyvatel obce, což je mírně pod průměrem okresu Beroun. Většina podnikajících ale realizuje svou činnost mimo obec, a tedy za místem výkonu podnikání vyjíždí. Naprostá většina ekonomicky aktivních obyvatel vyjíždí do Prahy. Z těch, kteří mají práci, jich do Prahy jezdí asi 80 %, část pracuje v Berouně, část v okolních obcích (např. v Řevnicích) a část také přímo v obci.

Nezaměstnanost v obci velmi kolísá, a to mnohem více, než v rámci celého okresu Beroun i jiných větších územních jednotek. Mezi lety 2008 a 2010 se nezaměstnanost zvýšila velmi výrazně z 2,1 % na 12,1 %. V roce 2011 poklesla na 8 %, což je slabě nad úroveň celého okresu. Mnohem hůře na tom byly některé sousední obce, například Liteň nebo Hlásná Třeboň, které měly nezaměstnanost v roce 2011 na úrovni 12, resp. 15 %. Je ale třeba říci že v takto malých územních jednotkách jsou hodnoty nezaměstnanosti méně vypovídající, protože je zde ovlivňuje i prvek náhody. Z dlouhodobého hlediska se ale nezaměstnanost v obci drží na

úrovni okresu a celkově se tím pádem udržuje na relativně nižších hodnotách, a to díky dobré poloze v zázemí Prahy, která se obecně vyznačuje velmi příznivou situací na trhu práce.

Nezaměstnanost v obci a celém okrese Beroun

Z hlediska oborové struktury ekonomiky má obec velmi nízký podíl pracujících v zemědělství, navzdory vesnickému charakteru (pouze 1,4 %), podprůměrná je ovšem i zaměstnanost v průmyslu, která činí 23 %, oproti 30 % v rámci celého okresu Beroun a 33 % v rámci celé ČR. Naprostá většina obyvatel tak pracuje ve službách, což odpovídá nabídce pracovních příležitostí v Praze. Oproti zbytku okresu zde najdeme větší podíl obyvatel pracujících ve stavebnictví, finančním sektoru, sektoru nemovitostí, dopravě i veřejné správě. Velmi malý počet zaměstnaných v průmyslu je dán absencí jakéhokoliv velkého průmyslového podniku v okolí, ale i sociální strukturou obyvatelstva.

Občanská vybavenost

Lze říci, že základní složky občanské vybavenosti jsou obyvatelům dobře dostupné – buď se nachází přímo v obci, nebo v sousedních Řevnicích, které leží 2-3 km východním směrem a nacházejí se tedy ještě v docházkové vzdálenosti (případně lze jet jednu zastávku vlakem). Obec sama disponuje základní školou, ovšem pouze jejím neúplným nižším stupněm (1.-4. třída), starší děti dojíždí do převážně do školy v Řevnicích. Navzdory příznivému demografickému vývoji obce není osud této školy do budoucna jistý, vzhledem ke své neúplnosti, nelze vyloučit tlaky na její budoucí uzavření, přestože tvoří spádovou školu i pro obec Hlásná Třebaň.

Obec má dále pobočku pošty a malou místní knihovnu. Funguje zde také několik restauračních zařízení a nachází se tu prodejna se smíšeným zbožím. Z dalších služeb je k dispozici např. cykloservis, zahradnictví atd. a sídlí zde i dobrovolní hasiči. Naopak zde chybí lékař a policejní stanice, kvůli kterým je zapotřebí cestovat do zmíněných Řevnic. V tomto městečku se nachází i kino, několik sportovišť a další služby (bankomat, kadeřnictví, apod...). Lze tedy říci, že pro obyvatele Zadní Třebaně jsou v dobré dopravní dostupnosti k dispozici všechny důležité složky občanské infrastruktury. Veškeré služby jsou pak k dispozici v Praze, do které cesta vlakem trvá jen asi 30-40 minut, ale velká část lidí se v hlavním městě vyskytuje pravidelně, a nemají tedy problém zde využít, co potřebují.

Dostupnost základní infrastruktury:

Mateřská škola	Zadní Třeboň
Škola – první stupeň	Zadní Třeboň
Škola – druhý stupeň	Řevnice
Střední škola	Praha, Beroun
Policie	Řevnice
Pošta	Zadní Třeboň
Lékárna	Řevnice
Lékař	Řevnice
Obchod	Zadní Třeboň
Kino	Řevnice

Cestovní ruch a chataření

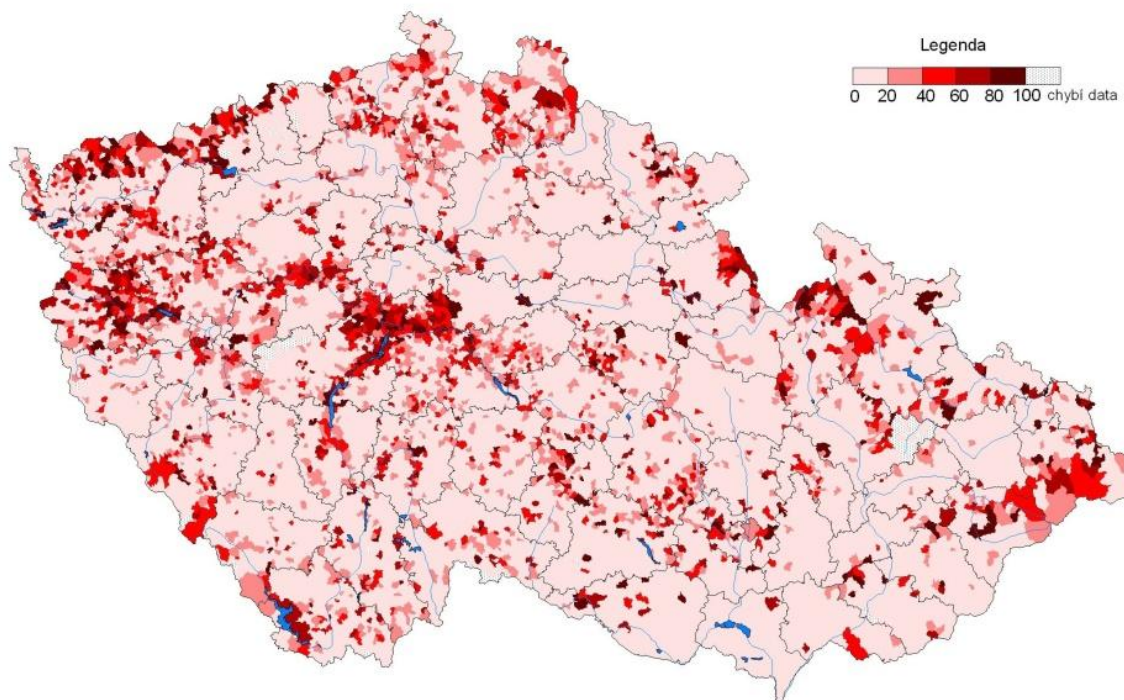
Z cestovního ruchu těží obec jen částečně. Potenciál zvyšuje skutečnost, že se nachází nedaleko hradu Karlštejn, prochází jí vodácky využívaná řeka Berounka a navíc se nachází v poměrně atraktivní přírodě na okraji Českého krasu. Dobrá časová dostupnost Prahy poněkud snižuje potenciál pro ubytovací zařízení, jelikož návštěvníci hradu Karlštejnu i přírody mohou pohodlně vyjždět z ubytovacích kapacit hlavního města, a v Třebani se prakticky neobjevují. Přesto v obci fungují hned dvě ubytovací zařízení – malý penzion, vybavený i hotelem pro psy, a autokemp. Obě se nacházejí u řeky, kemp pak přímo na Ostrově. Kemp využívají v letním období okolo projíždějící vodáci, a někteří zde i nocují, ale většina tu cestu pouze ukončuje. Do kempu jezdí i lidé z okolí, kteří ho využívají jako východisko pro turistické výlety po okolí, nebo v létě jako možnost koupání v Berounce.

Dále se v obci nachází minipivovar, který pro část návštěvníků rovněž zvyšuje atraktivitu obce. Část pěších turistů využívá vlakovou zastávku v Zadní Třebani jako výchozí či koncový bod svých cest, ale většinou nevyužívají žádné ze zdejších služeb. Využití turistický potenciál by mohla pomoci např. rekonstrukce nádraží a následné otevření kvalitního občerstvení, které by mohlo oslovit turisty přicházející z Karlštejna.

Mírně pozitivní dopad na ekonomiku obce má i cyklostezka vedoucí skrz obec a spojující Prahu s Berounem. Někteří cyklisté se zde stavují v občerstvovacích zařízeních, ale dopad je spíše minimální.

Velice důležitým fenoménem je druhé bydlení. Počet rekreačních objektů je zhruba dvojnásobný oproti počtu domů (odhaduje se jich cca 500) a počet rekreantů oproti trvale bydlícím v letním období až trojnásobný. Dopad těchto lidí na život obce je rozporuplný. Částečně zatěžují obecní infrastrukturu, ale i na druhou stranu například zvyšují tržby zdejších drobných podnikatelů. Část chatařů se postupně transformuje na trvalé obyvatele, i přesto, že jejich objekty jsou stále evidovány jako rekreační a tito lidé zde nejsou trvale přihlášení. Následující zázorňující rozmístění rekreačních objektů v rámci Česka ukazuje, že Zadní Třebaň se nachází v oblasti s velmi vysokým podílem druhého bydlení, jednom z nejvyšších v rámci celé republiky.

Podíl objektů druhého bydlení na celkové výstavbě

Shrnutí

Z výše uvedeného je patrné, že pro obyvatele je velmi zásadní vazba na Prahu, která ovlivňuje život v obci naprosto zásadním způsobem. Díky ní lidé nacházejí práci a počet obyvatel roste. Část služeb je dostupná v blízkých Řevnicích, které již mají městský charakter. To ukazuje na důležitost propojení s touto sousední obcí.

NÁZORY OBČANŮ

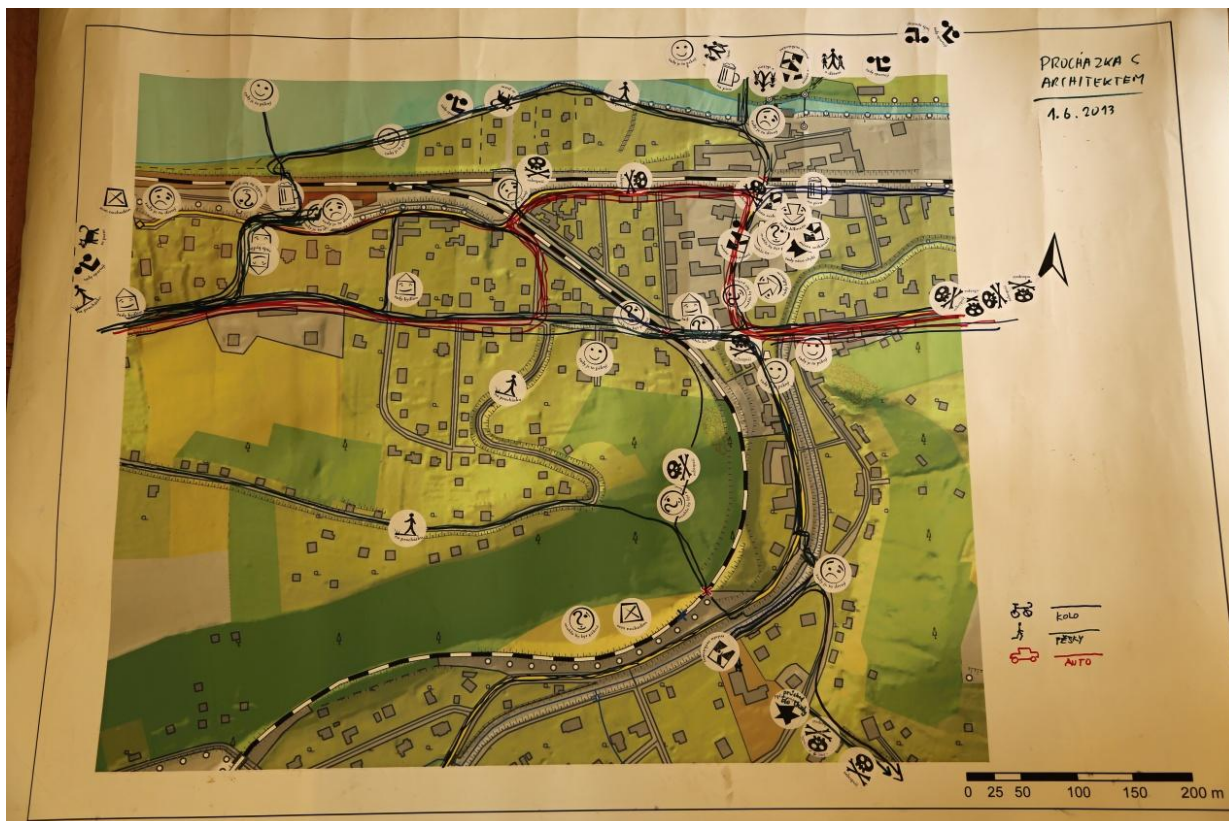
Názory a potřeby obyvatel obce byly během práce na studii zjišťovány více metodami, které jsou již nastíněny v úvodu. Cílem bylo zapojit co nejvíce obyvatel a zároveň získat rozmanitý typ výstupů. Některých aktivit se zúčastnil menší počet obyvatel, ale o to hodnotnější byly informace získané od těchto jednotlivců. Naopak metoda dotazníkového šetření měla za cíl oslovit co největší počet lidí.

Procházka s architektem

V rámci přípravy studie byla dne 1.6.2013 uskutečněna procházka s architektem, které se i navzdory velmi nepříznivému chladnému deštivému počasí zúčastnilo něco málo přes desítku občanů. I když jich v rámci celé obce nebylo mnoho, lze je zase označit za ty nejaktivnější, kteří o dění v obci chtějí nejvíce přemýšlet. Během procházky po obci probíhala diskuse o problémech a místech, které by stálo za to rozvíjet.

Na závěr procházky obdrželi účastníci samolepky, které měli umístit do velkoformátové mapy. Každá samolepka reprezentovala určitý pocit, který mají z daného místa (strach, odpočinek, místo na sport, ...). Výstupy procházky mají také spíše podobu tzv. měkkých dat, a jsou tedy v opaku oproti dotazníkovému šetření, které má naopak exaktní formu. Na základě diskuse a výsledné mapy lze vymezit několik poznatků vyplývajících z názorů občanů:

- cesta k Řevnicím je nebezpečná, měla by vzniknout nějaká alternativa
- hasičská zbrojnice je místem, které lidé vnímají jako společenské, kroužky dětí
- parkování aut u potoka není příliš vhodné
- nadměrná nebezpečnost hlavní křižovatky
- lavičky by se měly umísťovat do klidných míst, nikoliv k hlavním cestám
- náves by neměla být tolik průjezdná pro auta
- pomník by neměl být nehezky oplocen

Obr. 5: Výstup z „procházky s architektem“

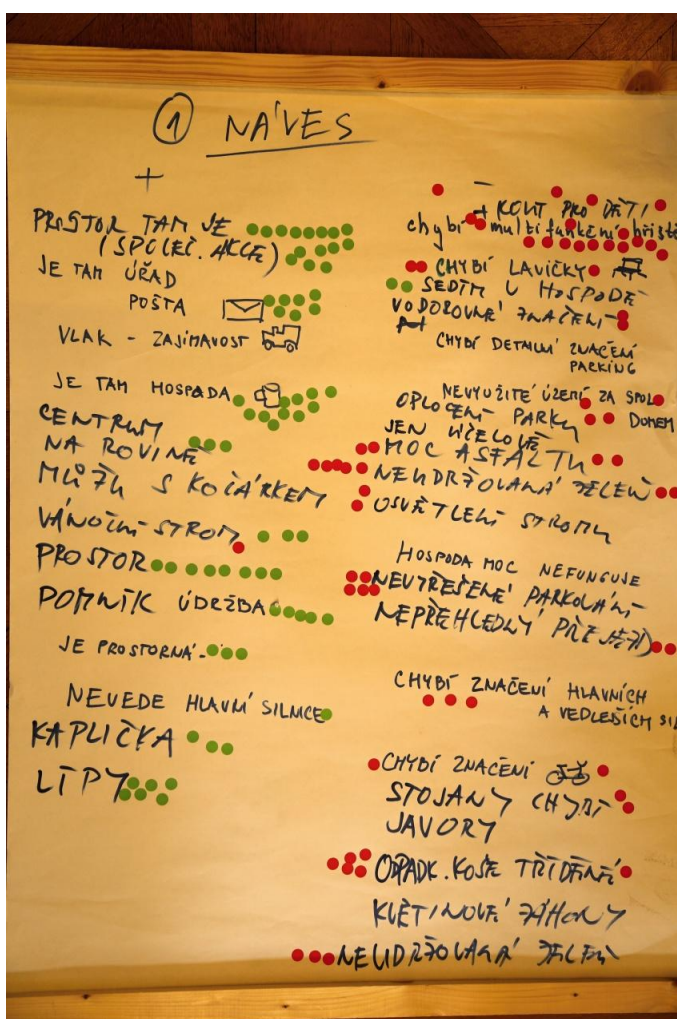
Veřejné setkání

Dne 11.9.2013 se odehrálo veřejné setkání občanů obce ve Společenském domě. Dorazilo více než 50 občanů, z nich většina se podepsala na prezenční listinu, kterou přikládáme jako přílohu č.4. Na setkání probíhala opět diskuse, promítaly se fotografie míst z obce a následné vizualizace návrhů na zlepšení. Poté došlo k diskusi. Lidé také měli vyjadřovat své názory na velkých papírových arších, kde byla vypsána určitá důležitá místa v obci a u každého místa pak zapsány názory lidí, ke kterým mohli všichni účastníci přidávat samolepky znázorňující, že tento názor také zastávají.

Výstupy z veřejného setkání se nacházejí na pomezí měkkých a tvrdých dat, a jsou tedy na pomezí dotazníkového šetření a procházky s architektem. Samo zasedání však mělo řadu cílů – nešlo jen o zjištění názorů občanů jako takové, ale i o vzbuzení pocit angažovanosti u zúčastněných. Lidé měli možnost si vyměnit své názory, které pak navíc mohou mít dopad na budoucí vývoj obce.

Obr. 6 - veřejného setkání se zúčastnilo přes padesát občanů obce, prezenční listina viz příloha č. 4

Obr.7 - jeden z výstupů veřejného setkání – shrnutí silných a slabých stránek prostoru návsi

Shrnutí názorů občanů z veřejného zasedání:

Náves:

POZITIVA	NEGATIVA
Přítomnost služeb (úřad, hospoda)	Chybějící kontejnery na tříděný odpad
Drobné památky (kaplička, pomník, lípa)	Nedostatek zeleně, přemíra asfaltu
Dostatek prostoru	Chybějící dětské hřiště a posezení

Škola:

POZITIVA	NEGATIVA
Existence hřiště nad školou	Hřiště nad školou není volně přístupné
Dostatek prostoru	Před školou vede rušná silnice
Zahrada	Chybějící 5. třída

Cesty a cestičky:

POZITIVA	NEGATIVA
Dobrá průchodnost obce	Nebezpečná cesta na Řevnice
Dostatek prostoru	Chybějící chodník na hřbitov
	Nebezpečný přechod ke školce

Sportoviště:

POZITIVA	NEGATIVA
Hřiště nad školou	Hřiště nad školou není volně přístupné
Nové multifunkční hřiště	
Fotbalové hřiště	

Dotazníkové šetření

Stěžejním podkladem pro zjištění názorů veřejnosti se stalo dotazníkové šetření mezi obyvatelstvem. To se odehrálo v říjnu roku 2013, dotazníky byly odevzdávány do 31.10.2013. Distribuce dotazníků byla prováděna všem trvale žijícím obyvatelům do jejich poštovních schránek a lidé měli možnost vyplněné dotazníky odevzdat do pěti sběrných schránek: na obecním úřadě, v budově ZŠ a MŠ ve Školní ulici, v samoobsluze, na poště a na nádraží.

V rámci šetření bylo rozdáno 620 dotazníků a přijato zpět 210, takže se dá říci, že se vyjádřila přibližně třetina obyvatel. To je u tohoto typu průzkumu velice dobrý výsledek, protože zájem občanů o věci veřejné není nikde takový, aby se podobných průzkumů účastnila většina obyvatel.

Při interpretaci výsledků dotazníkového šetření je zapotřebí mít na paměti několik důležitých sociologických jevů, které částečně mohou zkreslit výsledky oproti skutečnosti.

Dotazníky vyplňuje vždy do jisté míry specifická skupina obyvatel, tedy ti, kteří mají o dění v obci zájem. Jejich názory pak mohou být v určitých ohledech odlišné od těch, kteří dotazníky z různých důvodů neodevzdali. Nemělo by ale jít o zásadní rozdíly.

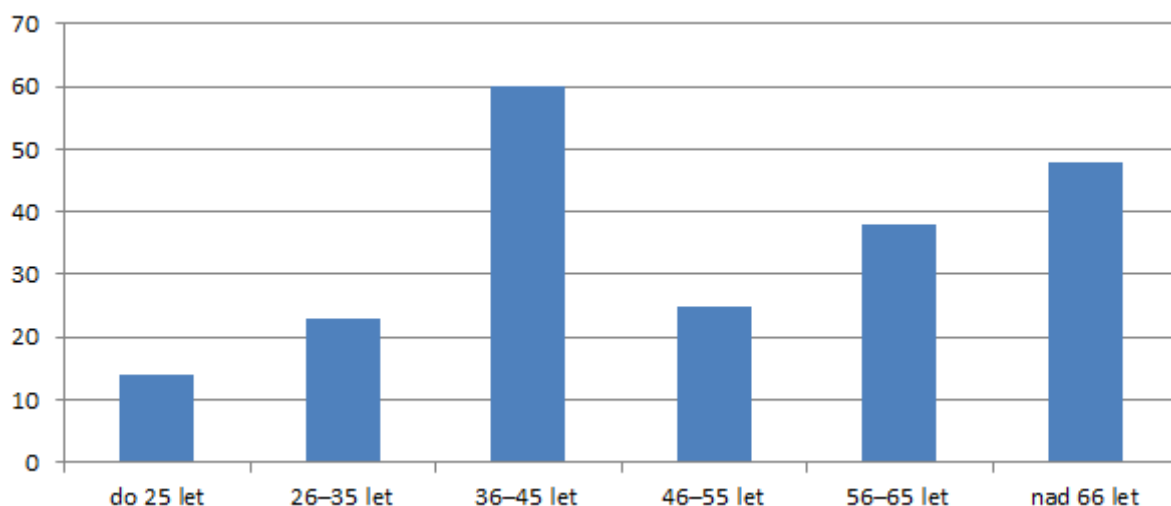
Jinou věcí je upřímnost výpovědi respondentů. Lidé mají tendence v dotaznících odpovídat pod vlivem pocitu, co by mělo být správně. Typické je například větší zaujetí pro zdravý životní styl, než odpovídá skutečnosti. I proto je třeba dotazníky podrobit odbornému posouzení. Výsledky zpracovával profesionální sociolog ve spolupráci s obyvatelem Zadí Třebaně.

Podoba dotazníku je znázorněna v příloze č. 3.

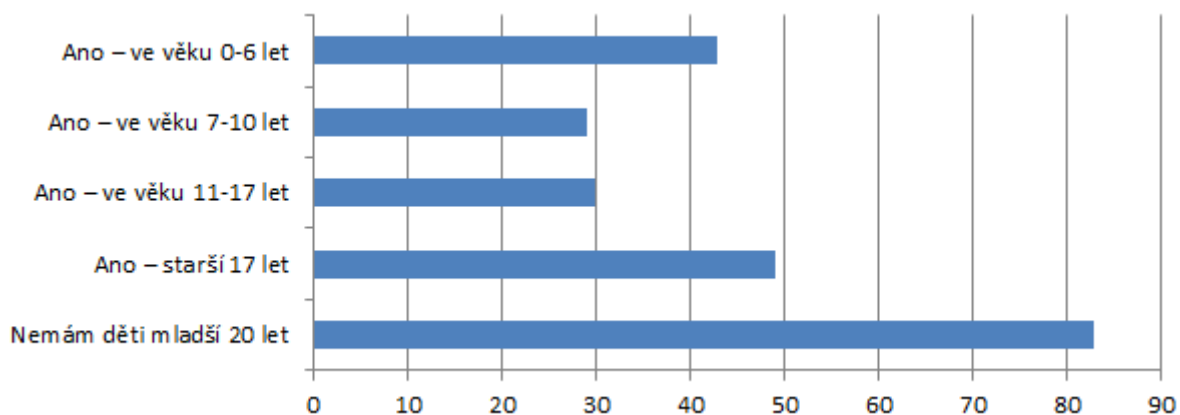
Metodická poznámka: V případě, že odpovědi vyjadřují nějakou prioritu, jsou tyto odpovědi seřazeny odshora dolů tak, že nejvýše uvedená odpověď má nejvyšší prioritu/důležitost.

Struktura respondentů

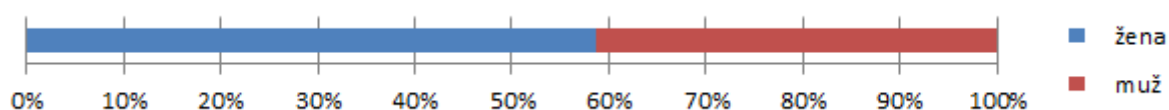
Největší počet dotazníků vyplnili obyvatelé ve věkové kategorii 36-45 let a nad 66 let. Souvisí to samozřejmě s věkovou strukturou obce, ale větší podíl starších respondentů je dán i tím, že ti obecně mají více času se takovým věcem, jako jsou průzkumy, věnovat. Dále pak lidé v důchodovém věku tráví v obci více času a je pro ně její rozvoj důležitější.

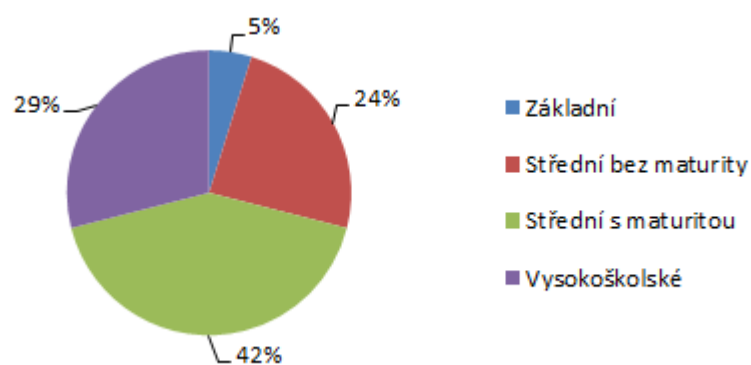
Při součtu odpovědí je zřejmé, že z dotazovaných tvoří velkou část rodiče dětí do 17 let.

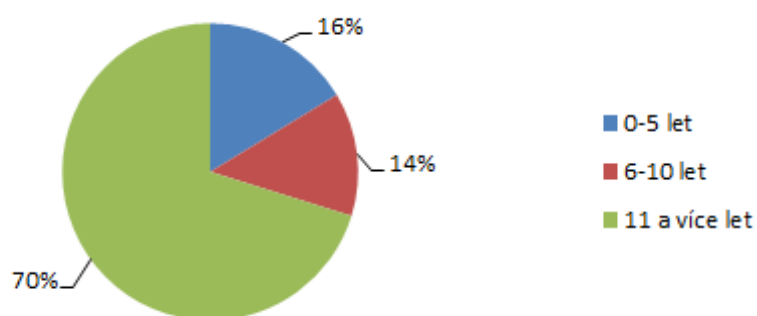
Větší počet dotazníků odevzdalo více žen než mužů.

Na dotazníky odpovídali v průměru spíše vzdělanější lidé.

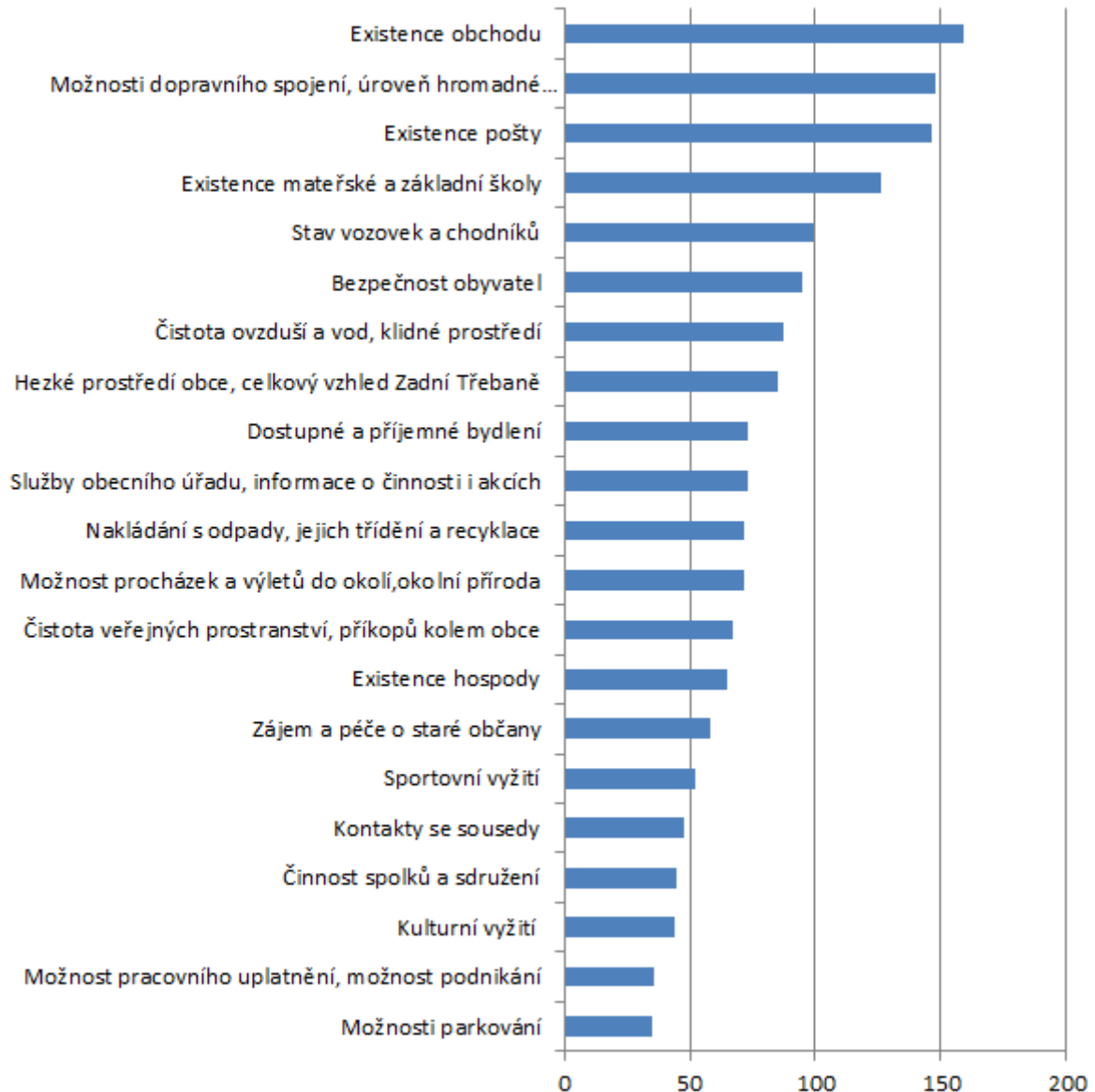

Většina dotazovaných žije v Zadní Třebani již dlouho a je pravděpodobné, že právě déle bydlící měli větší zájem o účast na průzkumu, než nově příchozí.

Výsledky dotazníků

1. Co je pro Váš život v Zadní Třebaně významné? (řazeno shora podle priority)

Pro obyvatele Zadní Třebaně je dle odpovědí dotazovaných nejvýznamnější/důležité existence služeb (obchod, pošta, škola, mateřská škola) a úroveň hromadné dopravy (tím je nepochybně míněno železniční spojení s Prahou i s Berounem).

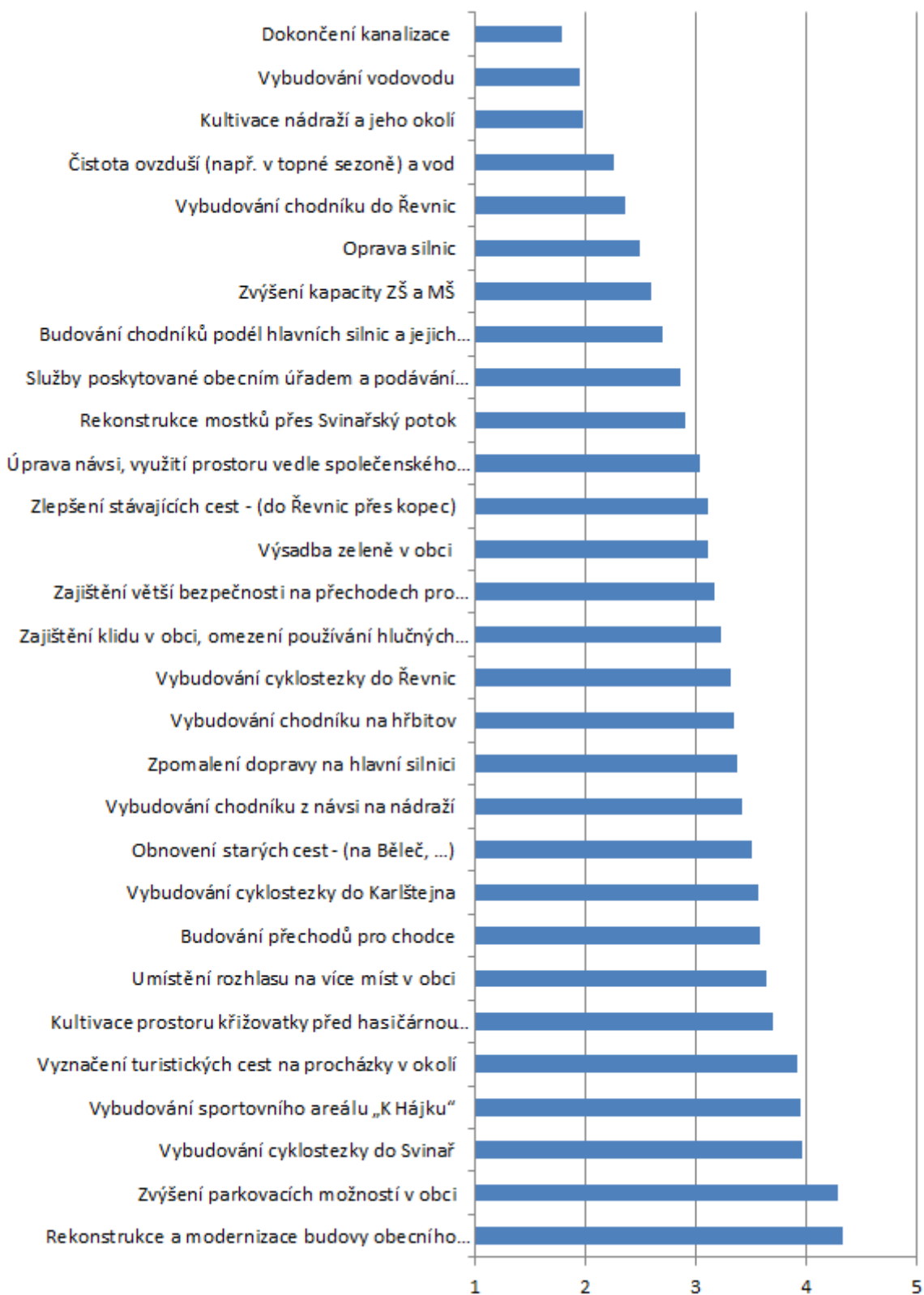
Stav vozovek a chodníků je také považován za významný, toto je však možné chápat, že je třeba klást větší důraz na péči o ně.

Naopak menší část obyvatel považuje za významné, že v obci je možnost sportovního i kulturního využití, spolkové činnosti nebo možnost podnikání v obci.

Je zřejmé, že obyvatelstvo nemá problém s využíváním těchto služeb a příležitostí v Praze, kam většina pravidelně dojíždí.

Možnost parkování je za významné považováno nejmenší skupinou dotazovaných. Nejspíš je to proto, že obyvatelé mají parkování přímo u svých domů a jinde v obci parkovat nepotřebují. Lze předpokládat, že veřejné parkování by bylo mnohem důležitější pro obyvatele jiných obcí, kteří do Třebaně dojíždí na vlak, např. po obyvatele obce Svinař, Bělče, Litně apod.

2. Na co by se, podle Vás, měla zaměřit obecní správa, aby se Vám žilo v obci ještě lépe? (řazeno shora podle priority)

Dle odpovědí dotazovaných je za nejvyšší prioritu považováno dokončení kanalizace a vybudování vodovodu. To může být dáno tím, že projekt/proces výstavby obecní kanalizace byl již zahájen – nyní se však čeká na skutečné zahájení prací a očekávání občanů jsou velká.

Vzhledem k tomu, že obyvatelé považují za významné vlakové spojení do Prahy i Berouna, není důraz na kultivaci nádraží a jeho okolí překvapivý. Je zcela zřejmé, že prostor nádraží a jeho okolí (bezpečnost parkování, úschova kol, kvalita povrchů, vodotěsnost průchodu, apod.) neodpovídá současným požadavkům na kvalitu služeb pro cestující, a je třeba vyvíjet neustálý tlak na provozovatele nádraží, resp. majitele pozemků v jeho správě. Toto je možno také chápat jako zájem o budoucnost železničního koridoru (jeho vzhled a charakter – má smysl stavět protihlukové bariéry?), resp. o využití tlaku účastníků územního/stavebního řízení (obec) na investora pro blaho obce.

Za jednu z priorit považují obyvatelé čistotu ovzduší, zejména v topné sezóně. Obec by se tedy o stav ovzduší měla více zajímat, neboť i přes existenci rozvodu plynu i jen několik komínů z domácností topících uhlím dokáže značně znepríjemnit ovzduší v obci, nemluvě o zdravotních rizicích. Je na zvážení obecní správy, jaký postup pro vyrovnání se s čistotou ovzduší zvolí (kontrola topenišť, instalace (dočasná) měřící stanice, dotace na ekologické kotle apod.)

Čistota vod souvisí s připojením splaškové kanalizace na ČOV v Řevnicích, nicméně kvalita vody v Berounce je výrazněji ovlivněna obcemi ležícími proti proudu řeky (Hlásná Třebaň, Karlštejn, Srbsko, Beroun).

Vybudování chodníků do Řevnic je také považováno za jednu z hlavních priorit, což je zcela pochopitelné. V současné době je pěší chůze do Řevnic podél silnice značně riziková záležitost. Dotazovaní obyvatelé tedy žádají po obci vybudování chodníku, což by obec Zadní Třebaň více propojilo s městem Řevnice, ve kterém se nachází velmi široká síť služeb, které v Zadní Třebani nejsou.

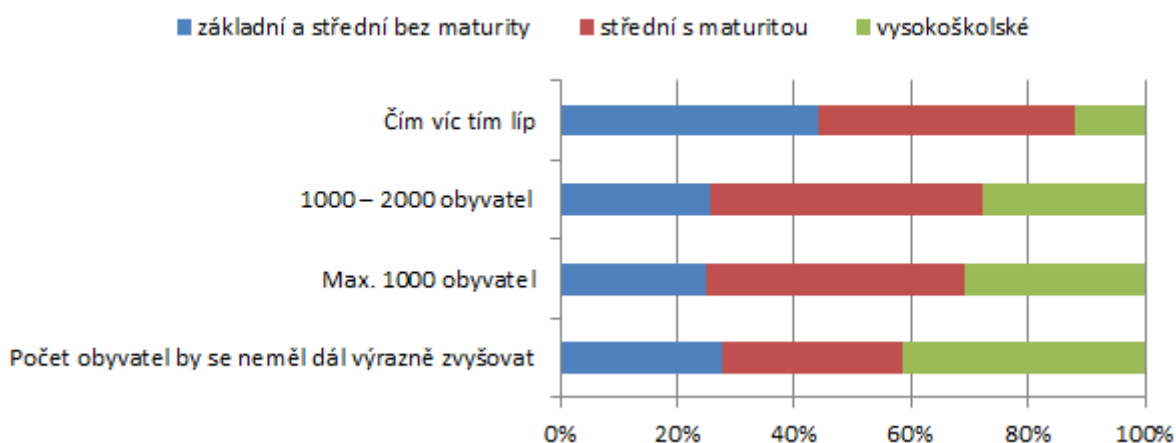
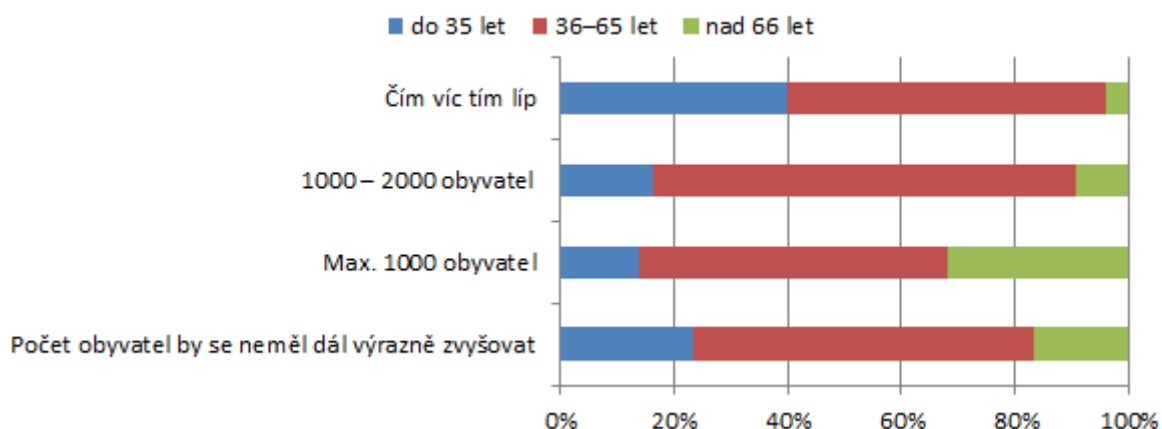
Jednou z důležitých priorit je zvýšení kapacity základní a mateřské školy. Vzhledem ke zvyšování počtu obyvatel v obci toto není vůbec překvapivé. Nedostatečná kapacita MŠ nutí rodiče umísťovat děti do soukromých mateřských škol v sousedních obcích (což zvyšuje jejich finanční zátěž).

Zároveň vyvstává potřeba rozšíření školy na o 5. ročník. Zvýší to šance školy na zachování své existence do budoucna, a samozřejmě bude pro děti i jejich rodiče velkým přínosem, pokud se aspoň jeden rok oddálí potřeba vyjíždět do jiné školy. Této záležitosti by měly být věnováno mnohem větší úsilí, zejména pokud je provozovatelem ZŠ i MŠ právě obec!

Oprava silnic, budování chodníků i přechodů spolu souvisí, jedná se o bezpečnost pohybu chodců, cyklistů i vozidel. Společným jmenovatelem dalších priorit je budování kvalitní infrastruktury (rekonstrukce mostků přes Svinařský potok, úprava návsi, zlepšení cest, výsadba zeleně).

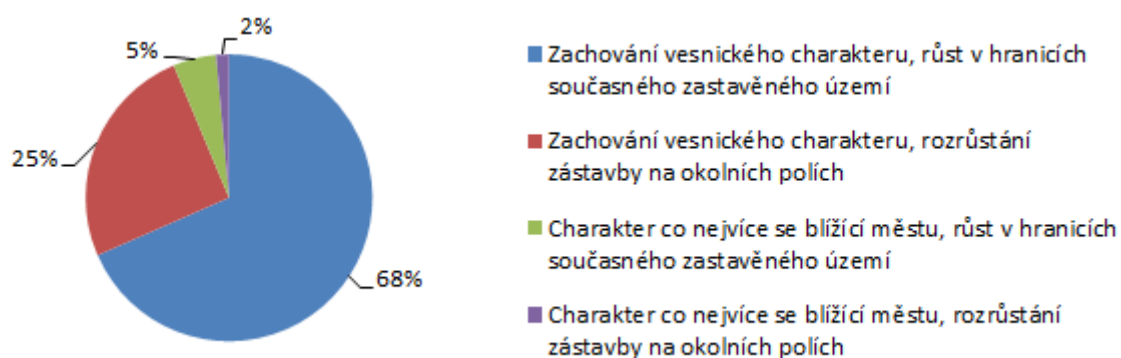
Naopak nejmenší zájem je o vybudování sportovního areálu „K Hájku“, cyklostezka do Svinař, zvýšení parkovacích možností v obci a rekonstrukce a modernizace budovy obecního úřadu.

3. Na kolik obyvatel by měla být stanovena maximální hranice budoucího rozvoje obce?

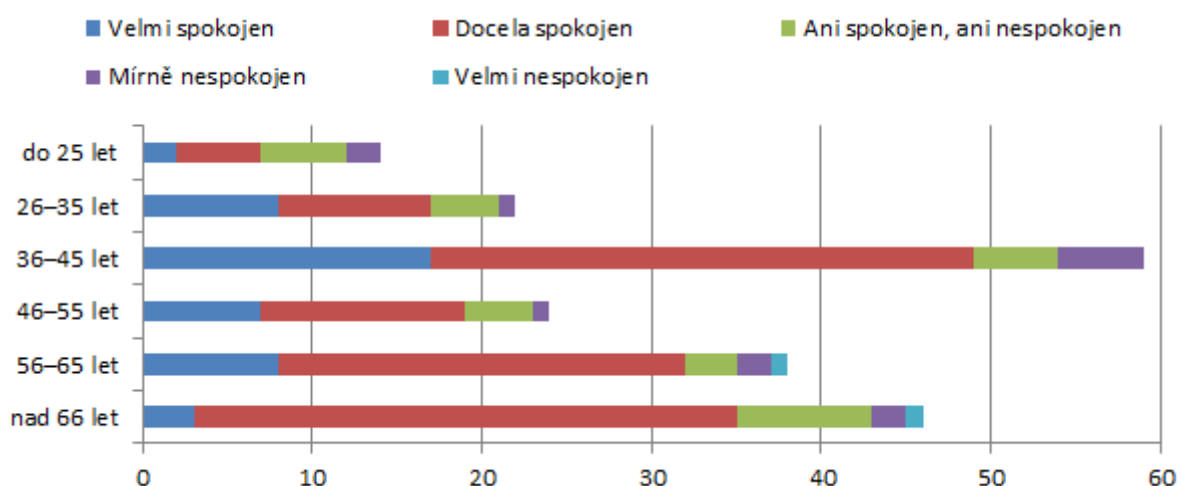
Občané do 35 let nejvíce upřednostňují nárůst počtu obyvatel (čím víc, tím líp), zatímco občané vyšší věkové kategorie si myslí, že obec by však měla mít nějaké limity (1000 – 2000 obyvatel, nebo max. 1000 obyvatel). To je nejmarkantnější u skupin 36-45 let a nad 66 let, kdy se tyto obyvatelé domnívají, že limit by měl max. 1000 obyvatel. Nabízí se tak otázka, jak zvýšit atraktivitu obce i pro tyto mladší věkové kategorie. Dosud se to patrně příliš nedaří, o čemž svědčí i výše komentovaný relativně nízký podíl obyvatel ve věkové kategorii 20-30 let. Pozoruhodný je i vztah mezi vzdělaností a růstem obce – lidé s obecně nižším vzděláním upřednostňují růst, zatímco čím vyšší vzdělání, tím větší důraz na omezení růstu počtu obyvatel. Je to nejspíš proto, že vzdělanější obyvatelé jsou zároveň těmi mladšími (a naopak).

4. Kam by měl směřovat rozvoj Zadní Třebaně?

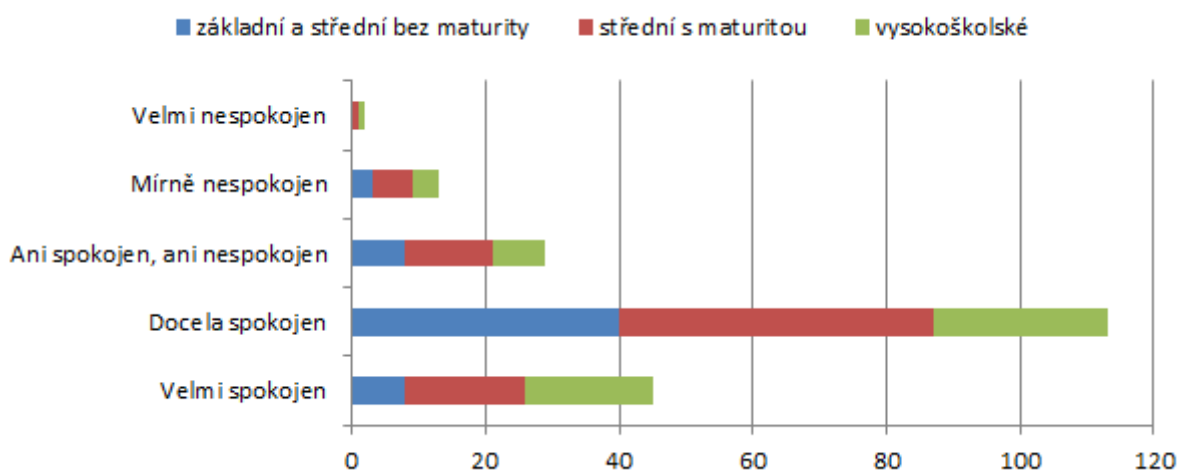

Většina dotazovaných je pro zachování vesnického charakteru obce, s růstem v hranicích současného zastavěného území, naopak nejmenší vzorek obyvatel má názor, že charakter by se měl blížit městu. Pro obecní správu je to zpráva o požadavku obyvatel na rozvoj obce v pevně stanovených hranicích, bez chaotické zástavby na stávajících polích.

5. Jak jste celkově spokojen(a) se Zadní Třebaní jako místem, kde žijete?

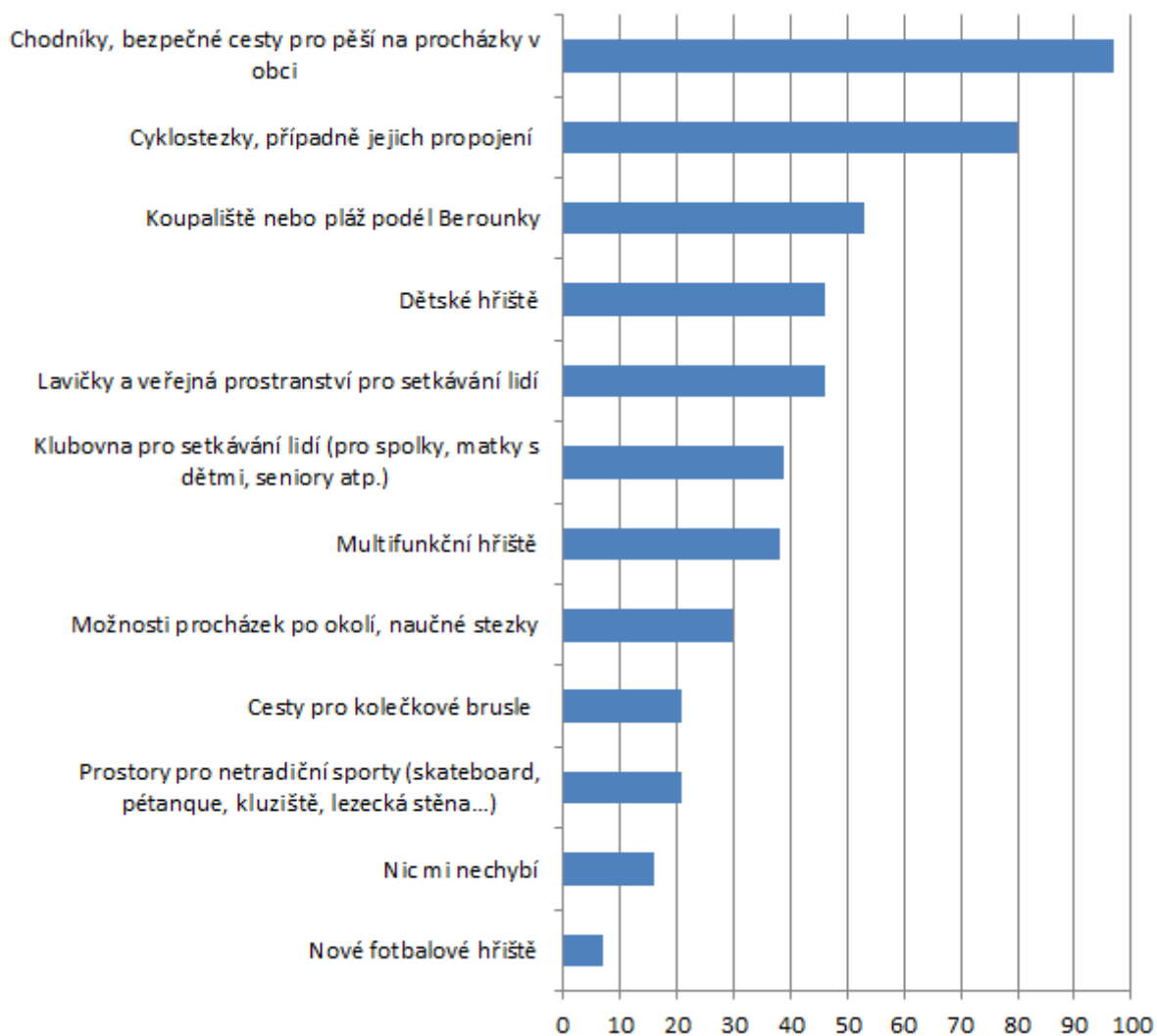

Rozdělení dle stupně vzdělání:

Z hlediska celkové spokojenosti obyvatel obce není patrná příliš velká závislost na věku či vzdělání. Podíl spokojených zřetelně převažuje ve všech věkových i vzdělanostních kategoriích. Za zmínku snad stojí jen relativně menší podíl velmi spokojených mezi staršími lidmi. Ti většinou udávali, že jsou docela spokojeni, nebo „ani nespokojeni, ani spokojeni“. Nespokojených obyvatel je tak minimum.

6. Jaké zařízení pro volný čas vám v obci nejvíce chybí? (řazeno shora podle priority)

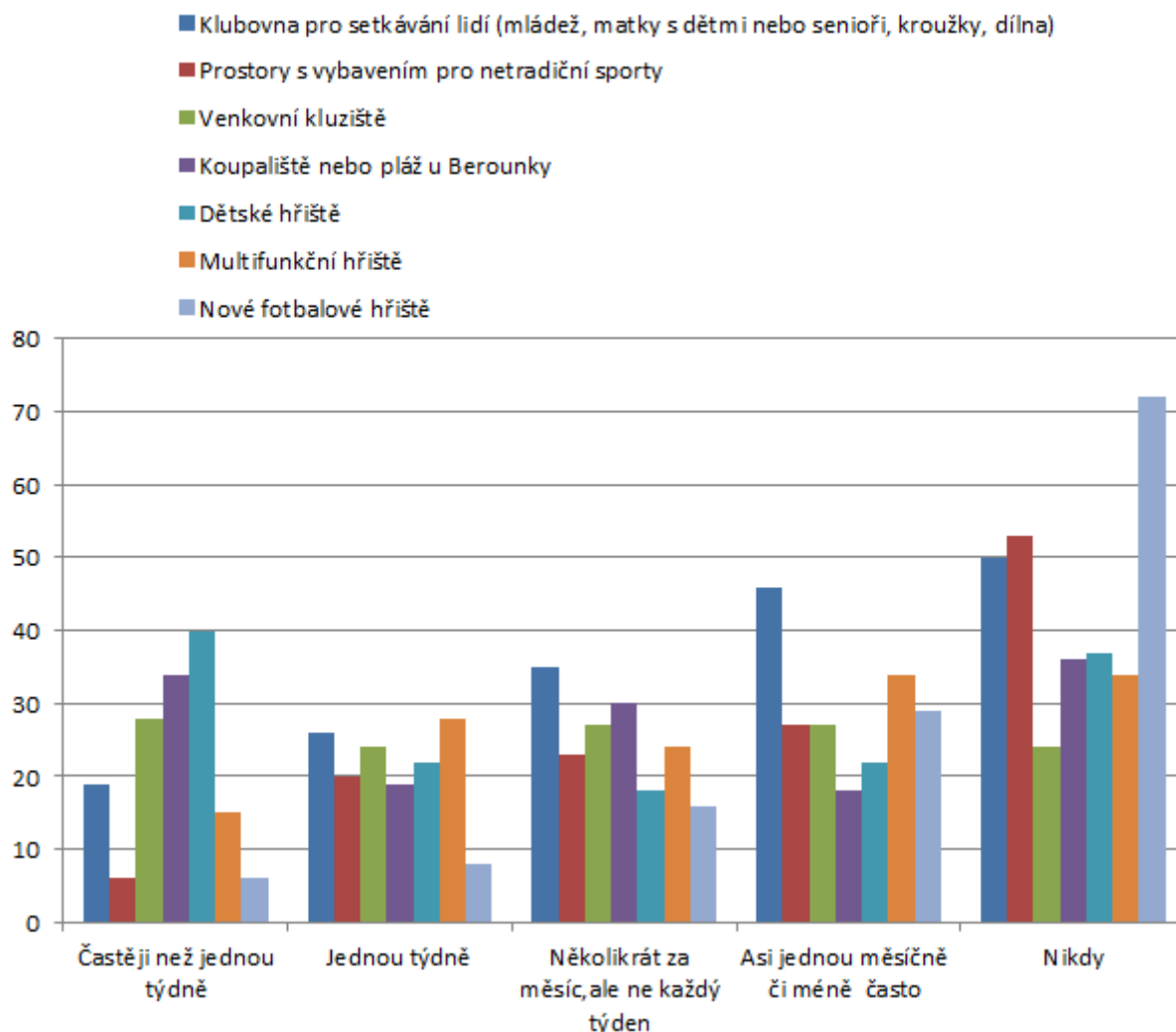

Občanům nejvíce chybí zařízení pro tradiční trávení volného času - chodníky pro bezpečné cesty pro pěší procházky v obci (může souviset se zvyšováním počtu obyvatel, resp. rodičů s dětmi) a cyklostezky a propojení s dalšími cyklistickými trasami.

Vzhledem k řece Berounce jako hlavní vodní koupací ploše v okolí mají lidé zájem o koupaliště, resp. zřízení pláže na Berounce. Je proto třeba zvážit, jakým způsobem by bylo možno toto zlepšit na pravém břehu řeky, resp. pod jezem na Ostrově.

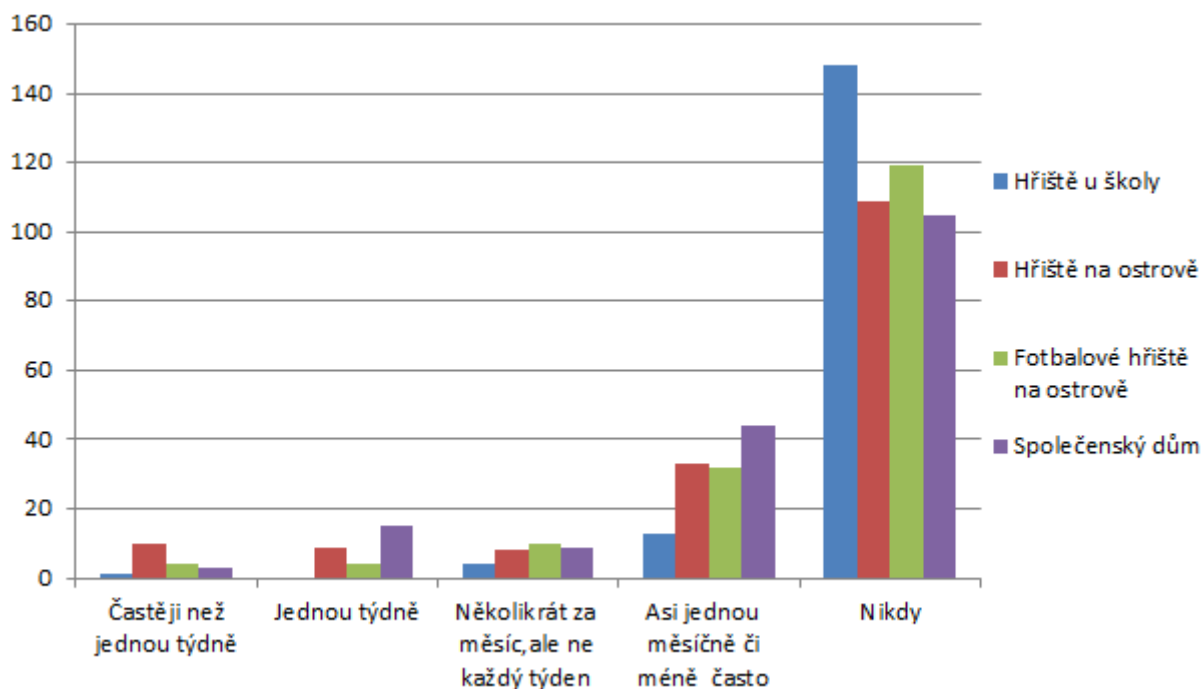
Místní občané mají také zájem o místa komunitního setkávání, jako jsou dětské hřiště, lavičky, klubovna, obecně shrnuto jako místa pro setkávání.

7. Jak často myslíte, že byste s ohledem na své zájmy chtěl(a) osobně či spolu s vašimi dětmi (vnuky) mladšími 15 let využívat tato jednotlivá zařízení?

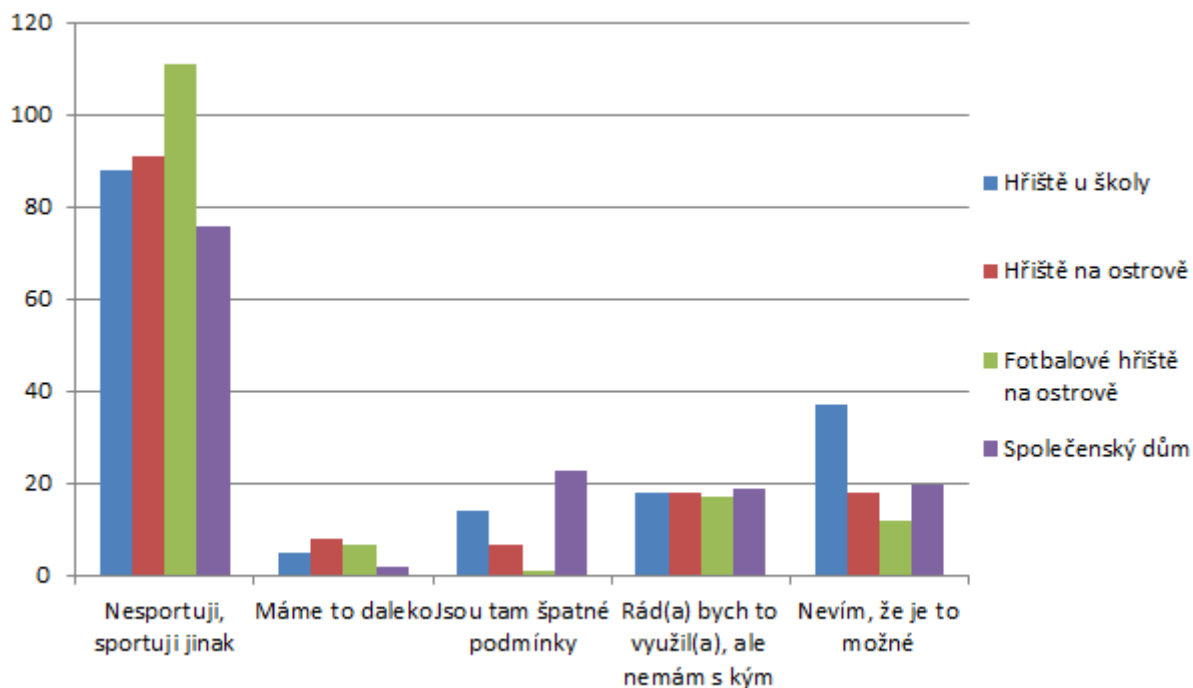
V přiloženém grafu je zajímavý počet osob, který nebude nikdy využívat nové fotbalové hřiště. Důraz by měl být kladen na zařízení, které chce veřejnost využívat nejčastěji – v tomto ohledu se jako potenciálně nejvyužívanější jeví dětské hřiště a koupaliště (pláž) u Berounky. Z odpovědí také vyplývá, že občané mají zájem o využití klubovny či podobného místa pro setkávání.

8. Obec má venkovní hřiště u školy a pronajímá pro třebaňské občany volejbalové a fotbalové hřiště na ostrově. Dále je možné sportovat ve společenském domě. Jak často používáte tato sportoviště, aktivně, s dětmi nebo i jako divák?

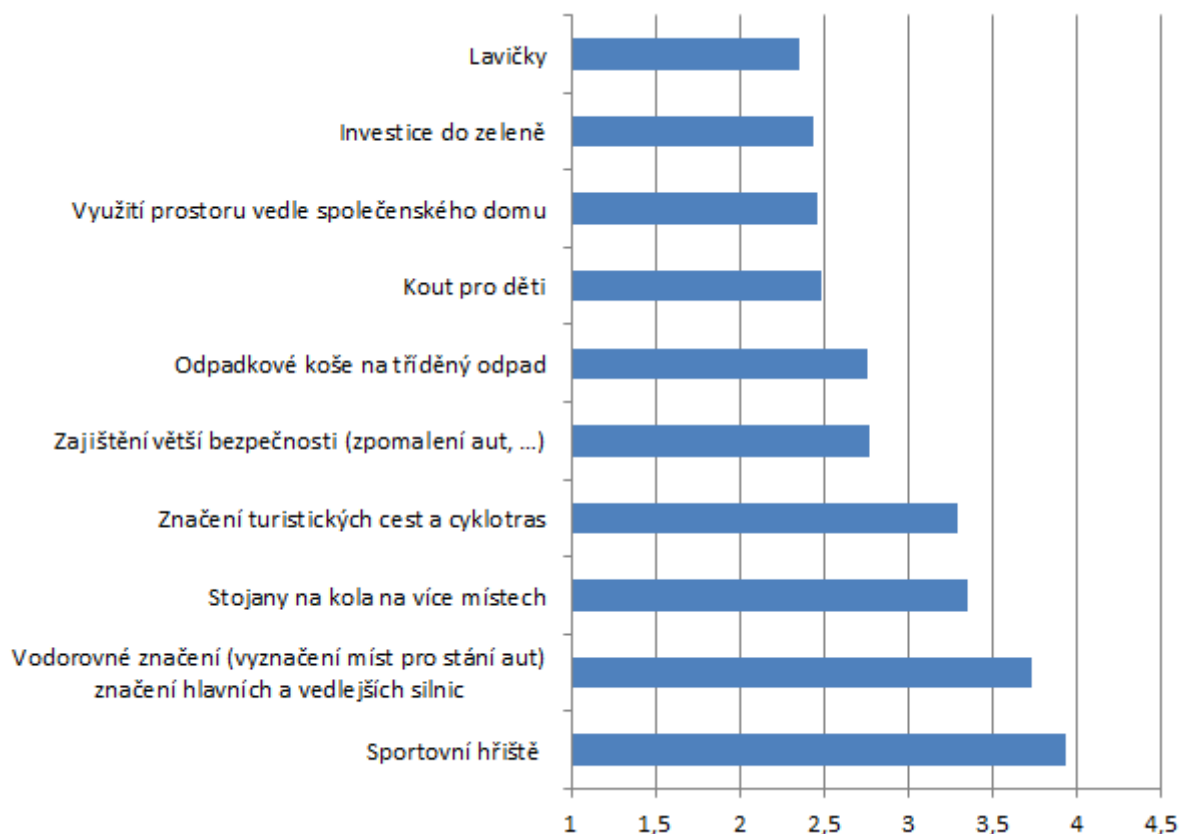
Více než jednou týdně občané využívají zejména hřiště na Ostrově, jednou týdně pak zejména společenský dům. Graf může být na první pohled trochu zavádějící, neboť z něj vyplývá, že většina obyvatel sportoviště vůbec nevyužívá, což je ovšem dáno tím, že tato sportoviště jsou navštěvována především dětmi, které se na vyplnění dotazníku nepodílely. Je třeba říci, že většina obyvatel zřejmě sportuje v Praze.

9. Jak často myslíte, že byste s ohledem na své zájmy chtěl(a) osobně či spolu s vašimi dětmi (vnuky) mladšími 15 let využívat tato jednotlivá zařízení?

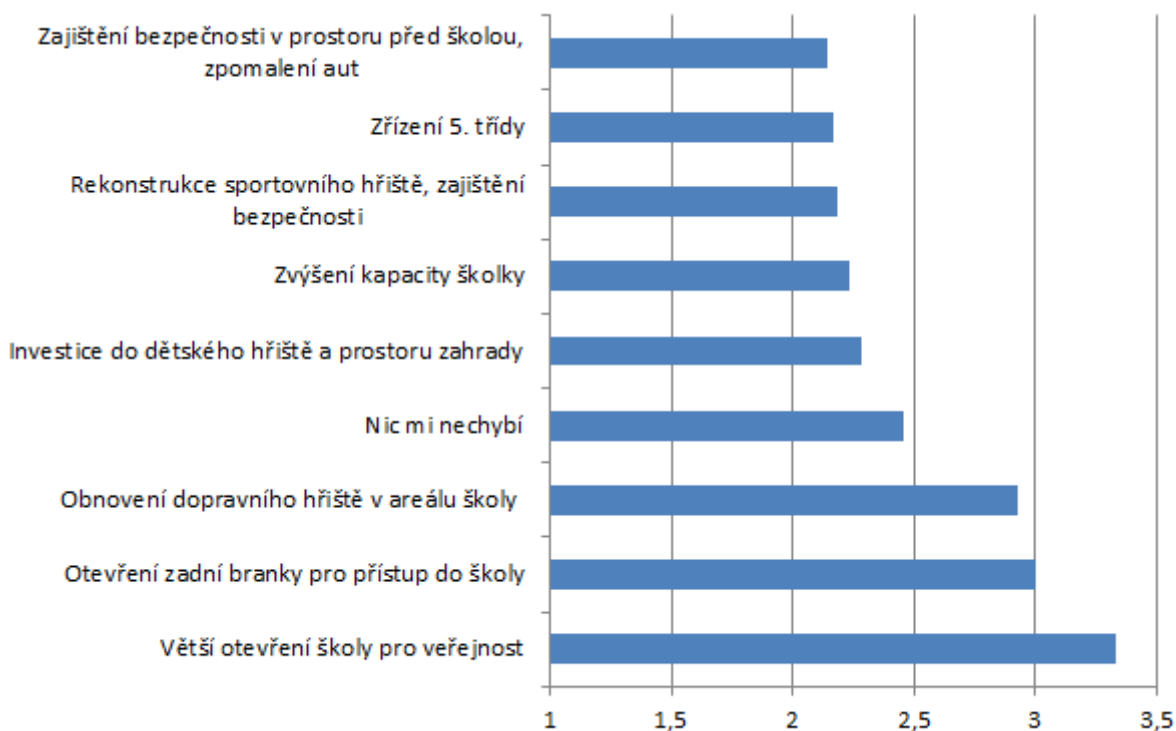
Z přiloženého grafu je možno vyčíst, jaký počet obyvatel nesportuje vůbec (sportuje jinak). Nejspíš je tímto sportováním myšleno například běhání či jízda na kole, které je možné v obci a jejím okolí dobře realizovat. Navíc různá hřiště jsou často atraktivní zejména pro děti. Zajímavý je také počet osob, který nikdy nevyužívá hřiště u školy, neboť neví, že je možné toto hřiště využívat. V kategorii „špatné podmínky“ dominuje Společenský dům.

10. Co byste nejvíce uvítali v prostoru návsi? (řazeno shora podle priority)

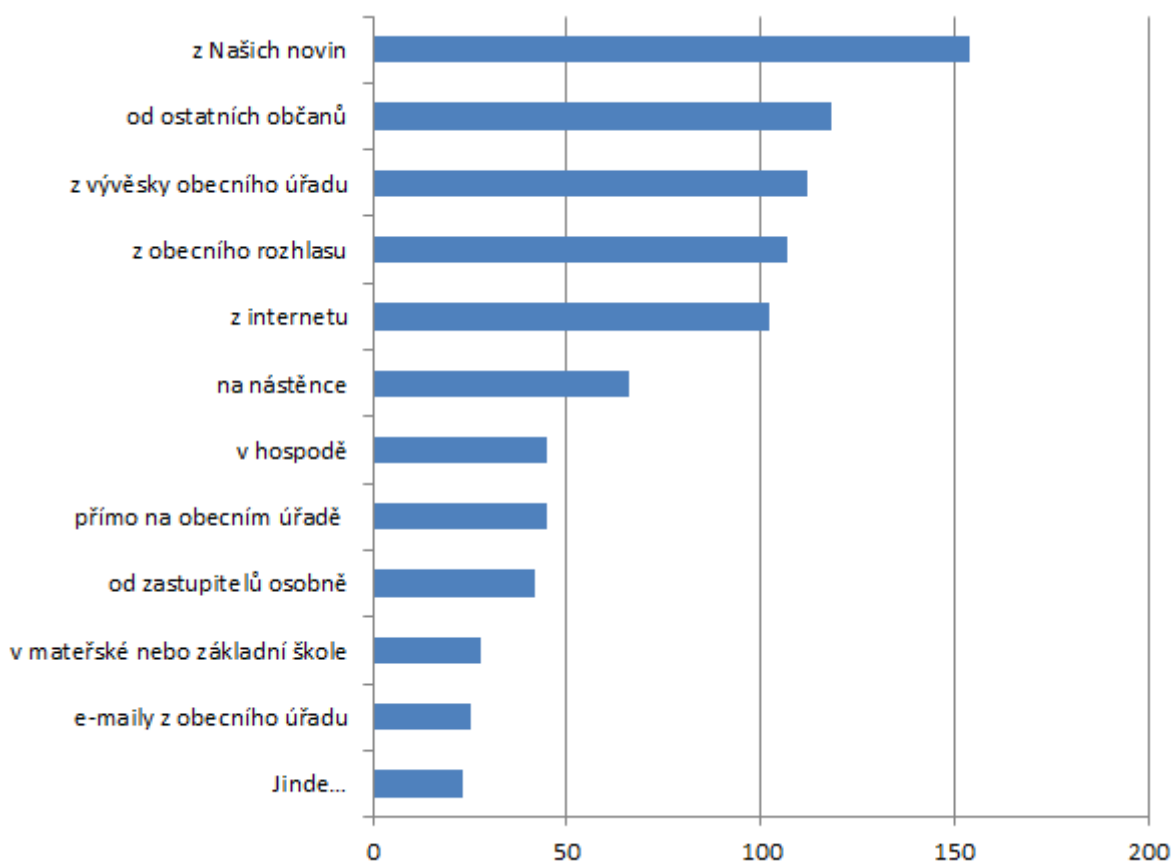
Za nejvíce prioritní je v případě návsi považována investice do laviček a zeleně, což obecně značí zájem o kvalitnější prostředí návsi. Je zde také vidět zájem o větší využití prostoru vedle společenského domu, což ovšem neznamená, že by na této ploše mělo být umístěno sportovní hřiště (na opačném konci stupnice priorit). Kout pro děti je také mezi předními prioritami dotazovaných (zájem o komunitní setkávání).

11. Co byste nejvíce uvítali v místní ZŠ a MŠ? (řazeno shora podle priority)

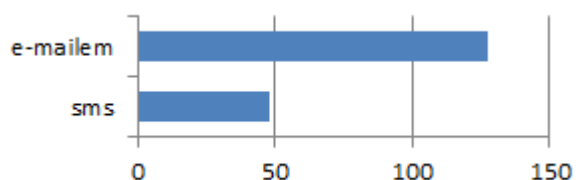
Dotazování by nejvíce uvítali zajištění bezpečnosti v prostoru před školou a zpomalení aut u školy. Další hlavní prioritou je zřízení 5. třídy ZŠ i zvýšení kapacity mateřské školy (souvisí se zvyšováním počtu obyvatel). Je požadována rekonstrukce hřiště a větší bezpečnost. Stručně se požadavky související se ZŠ a MŠ dají shrnout klíčovými slovy „kapacita“ a „bezpečnost“.

12. Informace o dění v obci získáváte: (řazeno shora podle priority)

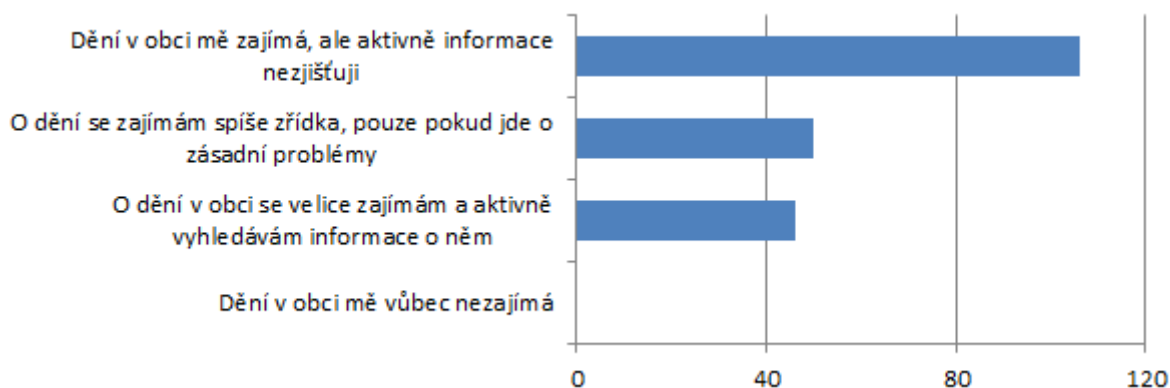
Dotazovaní získávají nejvíce informací v místním tisku, z vývěsky obecního úřadu, rozhlasu a internetu, tedy spíše tradičními komunikačními zdroji. Z odpovědí v dotaznících je zcela zřejmé, že informovanost občanů moderními přímými komunikačními kanály je nízká, a ze strany obecní správy je třeba ji zlepšit zejména pomocí e-mailů (sms), nebo pomocí internetu.

13. Měl(a) byste zájem o zasílání důležitých informací o dění v obci formou sms?

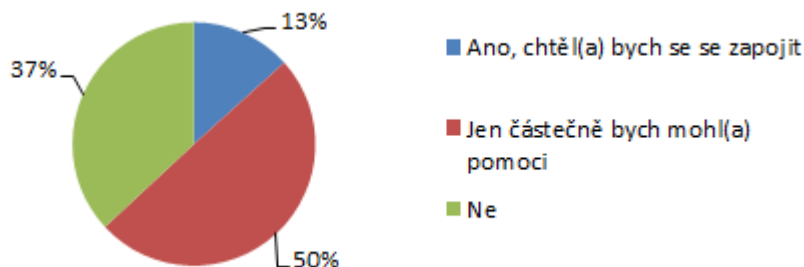
Více lidí si přeje zasílání informací pomocí emailu, což je obecně méně obtěžující forma komunikace, je levnější (v podstatě zdarma) a umožňuje předávat rozsáhlejší sdělení.

14. Jaký výrok by nejlépe vystihoval váš přístup k dění v obci?

Zjednodušeně je možno říci, že většina dotazovaných se o dění v obci zajímá, ale aktivně informace nezjišťuje. Proto by měl být ze strany obce kladen důraz na to, jak zajistit, aby se relevantní informace k občanům dostaly. Potěšitelné může být, že nikdo z dotazovaných neodpověděl, že je dění v obci vůbec nezajímá. Již pouhé vyplnění dotazníku je však projevem zájmu – je otázka, zda lidé, kteří neodpověděli vůbec, přece jen takový názor nemají.

15. Chtěl(a) byste se zapojit do práce pro obec?

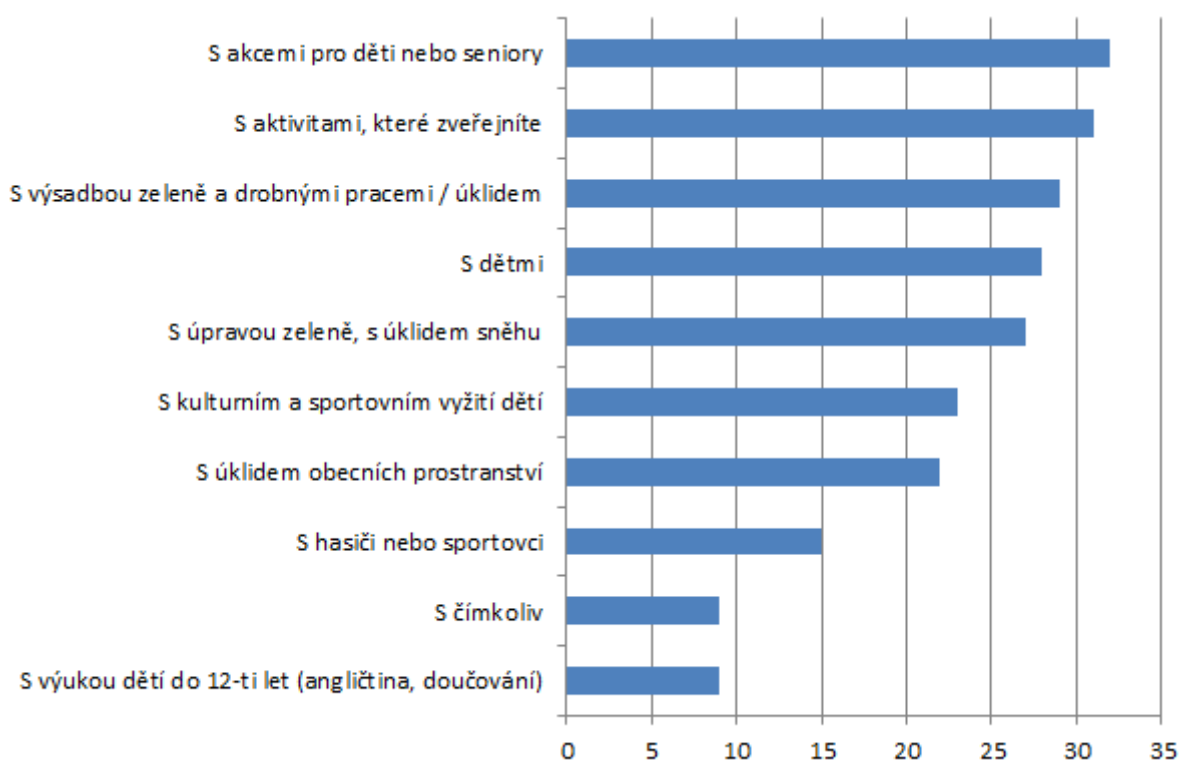

Naprostá většina obyvatel by se chtěla zapojit nebo jen částečně do práce pro obec.

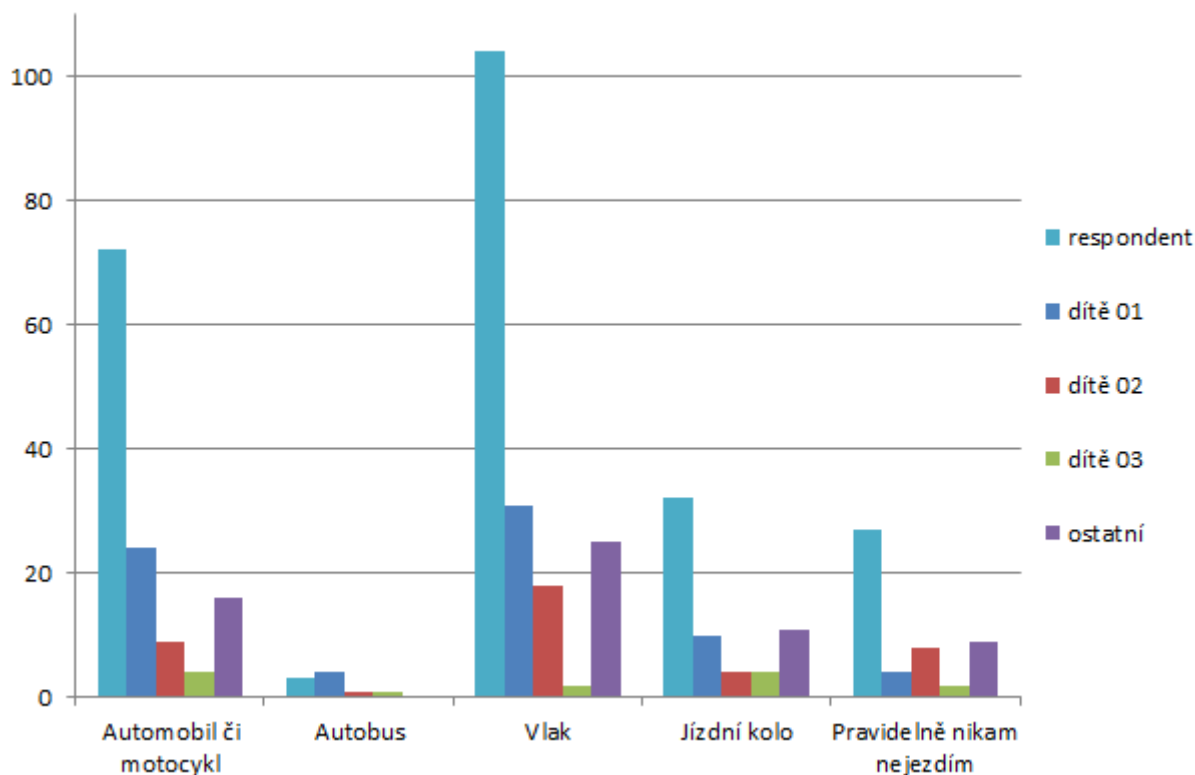
Níže je uvedeno, v jakých oblastech by se občané chtěli nejvíce zapojit: Jedná se především o pořádání kulturních akcí a o péči o zeleň.

Na dalším grafu jsou uvedeny oblasti, ve kterých jsou obyvatelé ochotni pomoci částečně.

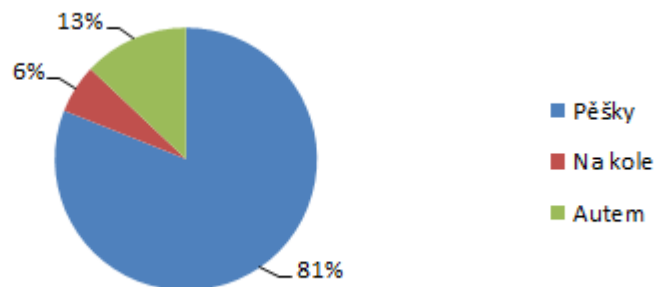
16. Jaké dopravní prostředky využíváte k cestě do zaměstnání či školy? (Vyplňte i za ostatní členy rodiny do 18 let)

Respondenti pro svou cestu do zaměstnání či školy používají automobil nebo motocykl (převážně samozřejmě půjde o auto), nejvíce však vlak. Je zde zřejmá souvislost mezi

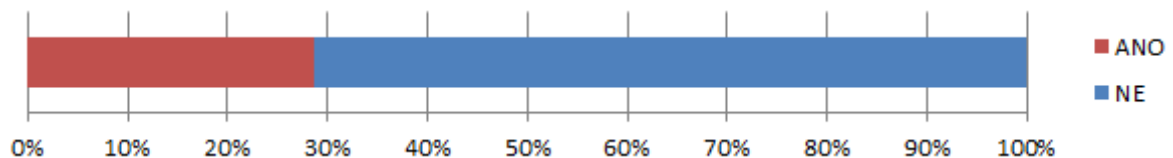
prioritami (otázka č. 2), tedy zlepšení kvality nádraží a využíváním dopravních prostředků, což by měla obec zohlednit. Autobusem téměř nikdo nejezdí. Zajímavý je také počet osob používající jízdní kolo. Pravděpodobně jde o občany jezdící do sousedních Řevnic.

17. Jakým způsobem se nejčastěji dopravujete na vlakové nádraží?

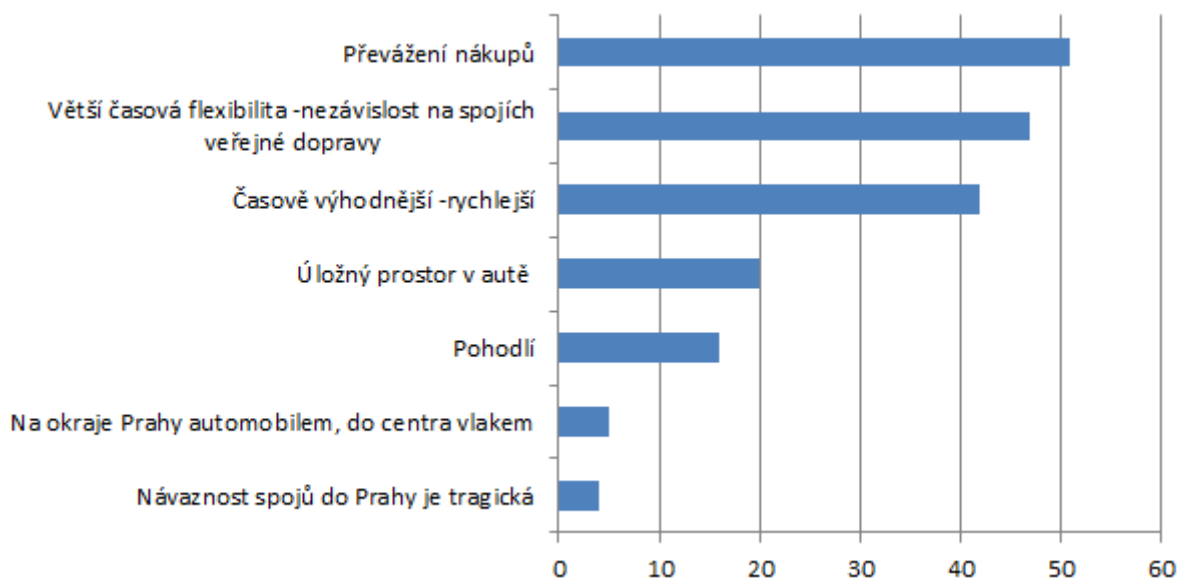
Na nádraží nejvíce osob chodí pěšky, což je vzhledem k velikosti obce pochopitelné. Jen malá skupina pak jezdí autem, a ještě menší pak na kole. Kromě malé vzdálenosti může být příčinou nedostatečné jízdy na kole i obava z krádeží spojená se nevhodnou možností umístit kolo na nádraží a vyzvednou si ho pak po cestě z práce.

18. Využili byste k dopravě na nádraží častěji kolo, kdyby byla na nádraží zajištěna bezpečnost zaparkovaných kol?

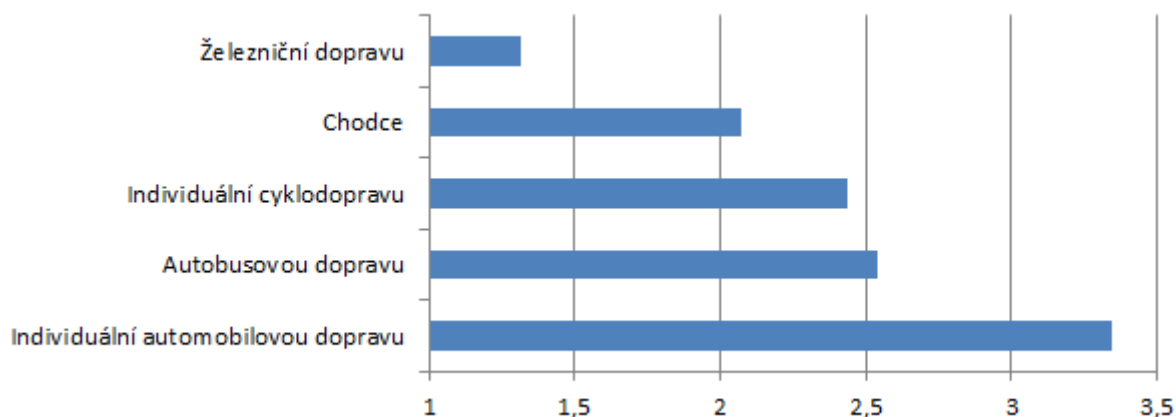
Z počtu odpovědí je patrné, že většinu osob možnost větší bezpečnosti zaparkovaných kol na nádraží nepřiměje tento dopravní prostředek pro cestu na nádraží častěji využívat, to ale neznamená, že by část občanů, která o to má zájem, byla zanedbatelná.

19. Pokud k pravidelným cestám nevyužíváte vlak, ale osobní automobil, je to z jakého důvodu? (řazeno shora podle priority)

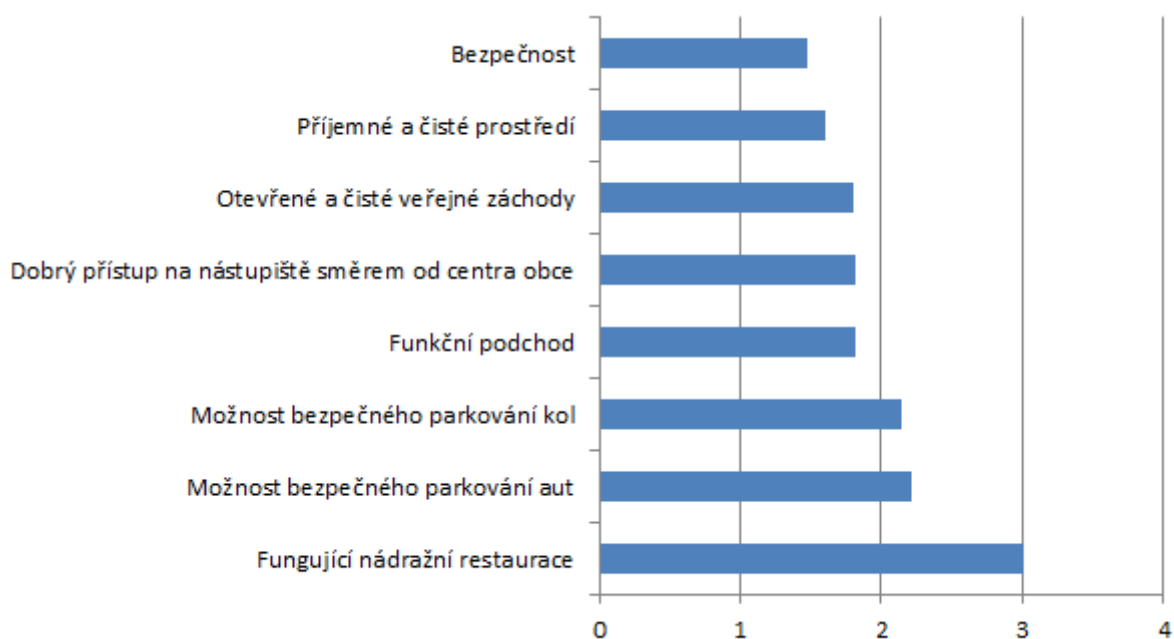
Dotazovaní, kteří nevyužívají k pravidelným cestám vlak, osobní automobil využívají zejména z důvodu převážení nákupů a větší časové flexibility. To jsou důvody, s nimiž prakticky obec nemůže nic udělat.

20. Jaký druh dopravy by měla obec podporovat? (řazeno shora podle priority)

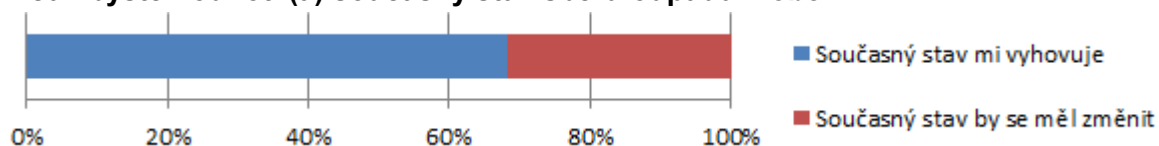
Na základě odpovědí na tuto otázku by se měla obecní správa zaměřit na podporu železniční dopravy, resp. na návaznost a infrastrukturu spojenou s železnicí, a stejně prioritně by měla podporovat chodce (bezpečné chodníky) a cyklisty (cyklostezky a napojení na páteřní cyklostezky). Podpora individuální automobilové dopravy není mezi předními prioritami dotazovaných. Jednoznačně to potvrzuje význam železnice pro obyvatele obce.

21. Co je pro Vás na vlakovém nádraží důležité? (řazeno shora podle priority)

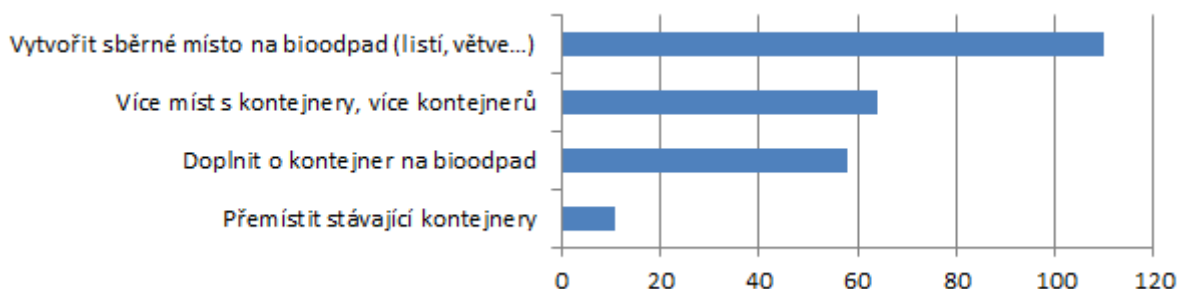
Priority související s vlakovým nádražím jsou víceméně rovnoměrně rozděleny mezi bezpečnost, čisté prostředí (včetně fungujících veřejných záchodů) a dobrý přístup na nádraží (včetně funkčního podchodu). Tyto odpovědi je možno použít jako argumenty pro jednání obecní správy s provozovatelem nádraží. Přestože se zdá, že funkční nádražní restaurace není pro obyvatele obce důležitá, neznamená to, že by tam neměla smysl. Byla by spíše určena především pro „přespolní“, tedy např. turisty směřující z Karlštejna, kteří by tu u piva a případně i jídla určitě rádi ukončili svou cestu. Pro místní obyvatele by to znamenalo nějaké pracovní místo (dle velikosti zařízení) navíc a následné drobné zvýšení příjmů do obecní pokladny.

22. Jak byste hodnotil(a) současný stav sběru odpadu v obci?

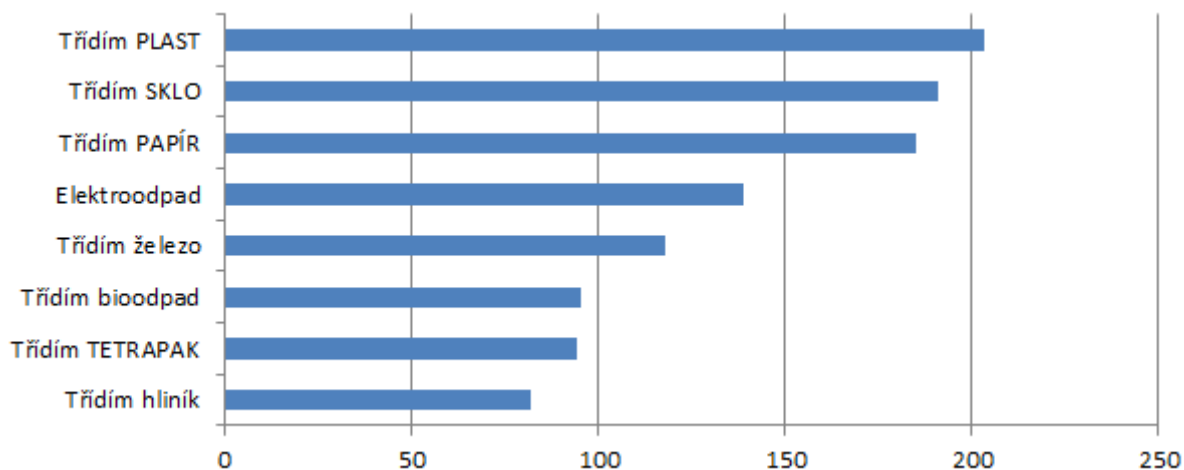
Současný stav sběru odpadu vyhovuje více než 65 % dotazovaných, podle více než 30 % dotazovaných by se měl změnit.

23. Jak byste změnil(a) současný stav? (řazeno shora podle priority)

Dotazovaní mají největší zájem o vytvoření sběrného místa na bioodpad. Obecní samospráva by se tedy měla o takovéto místo zasadit.

24. Jaký odpad třídíte?

V grafu je uvedeno, kolik dotazovaných obyvatel třídí odpad. Na základě znalosti počtu odevzdaných dotazníků je možno říci, že plast, sklo a papír třídí většina těch, kteří odpověděli.

Práce s dětmi

Kromě zjišťování názorů veřejnosti byla dne 20. 6. 2013 uspořádána i akce pro děti místní základní školy, tedy ve věku 6-10 let. Názory dětí je zapotřebí brát z mnoha ohledů s rezervou (např. negativní hodnocení místa školy), ale i tak poskytují zajímavý pohled na věc.

Práce s dětmi ale má ještě jiný význam, než je pouhé zjištění jejich názorů. Je třeba zdůraznit výchovný charakter – zvyšuje to jejich zájem o dění ve veřejném prostoru a v obci celkově, uspořádanou akcí jsou přivedeni k zamyšlení nad životem v obci a je jim nenásilnou formou přiblížen proces rozhodování o dalším směřování obce.

Akce v prostorách školy, kde bylo dětem základním způsobem nastíněno fungování obce z hlediska správy a její historie. Poté následovala procházka po obci, během které probíhala diskuse a děti si všímaly zajímavých míst (měli hledat detaily na fotografiích), počítaly auta a chodce. Z diskuse vyplynulo několik zajímavých podnětů, které děti vyjádřily:

- strach z aut
- nepořádek u kontejnerů na odpadky
- chybějící posezení pod zelení

Na závěr se vrátily do školy a zakreslily si své poznatky do mapy obce.

Obr.8: Děti s vytvořenou pocitovou mapou obce na závěr projektového dne

SWOT analýza

Na základě uvedených analytických činností jsme určili silné a slabé stránky obce, a s nimi související příležitosti a hrozby, které uvádíme ve SWOT analýze:

Silné	Slabé
<ul style="list-style-type: none"> - Železniční trať s vlaky do Prahy - Dobrá dostupnost většiny služeb - Relativně nízká nezaměstnanost - Vzdělané obyvatelstvo - Blízkost Českého krasu - atraktivní příroda - Čisté ovzduší (mimo topnou sezonu) - Blízkost Karlštejna Turisticky exponovaná lokalita (cyklisté, pěší turisté, vodáci)- ubytovací kapacity - Zájem občanů o dění v obci 	<ul style="list-style-type: none"> - Chybějící vyšší stupeň základní školy - Nedostatečná kapacita MŠ - Nedostatek pracovních příležitostí přímo v obci - Katastrofální ovzduší v topné sezoně - Neuspokojivý stav veřejných prostranství - Špatná dostupnost Řevnic (coby mikroregionálního centra) pro pěší a cyklisty - Stav nádraží - Nedostatečná komunikace obecní správy s občany - Nedostatečné řešení odvedení srážkových vod
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - Využití fondů a dotací pro rozvoj obce - Členství v rozvojových sdruženích/MAS - Využití vzdělanostního a dovednostního potenciálu obyvatel pro rozvoj - Přejít chatařů na trvale bydlící obyvatele - Využití turistického potenciálu - Napojení na cyklokoridor Beroun-Praha - Plánovaná rekonstrukce železničního koridoru -Turistický potenciál 	<ul style="list-style-type: none"> - Příliš živelný rozvoj zástavby a růst počtu obyvatel neodpovídající infrastrukturu - Očekávaný tlak na rozrůstání zástavby - Odlišné představy starousedlíků a nových obyvatel o dalším směřování obce - Povodně a přívalové deště - Problémy s parkováním - Neochota mladých lidí k dojíždění a jejich odchod z obce - Zintenzivnění dopravy v důsledku plánované přeložky silnice dle ÚP (tunel, křižovatka...)

BUDOUCNOST OBCE

Zde nastiňujeme možnosti, jakým způsobem by bylo možné obec do budoucna rozvíjet, především z hlediska územního. Jde samozřejmě jen o vybrané návrhy k diskusi, možná jsou i alternativní řešení. Obecně by se měla obec zaměřit na následující priority:

- probouzením partnerství mezi občany a obcí i mezi občany navzájem, posílení členství v regionálních rozvojových sdruženích
- zlepšováním infrastruktury obce
- zlepšováním a ochranou životního prostředí
- zvyšováním dopravní dostupnosti a bezpečnosti

Práce s veřejností

Přestože v rámci této studie bylo věnováno hodně pozornosti práci s veřejností a značné úsilí jsme vynaložili na získávání jejich názorů, tento proces nelze považovat za splněný a tedy ukončený. Práce s veřejností by měla fungovat systematicky, aby byla zjišťována i reakce na provedené kroky a případný vznik nových potřeb mezi obyvateli. Partnerský přístup, zlepšování komunikace, hledání kreativních způsobů zapojování veřejnosti do rozhodování jsou jednou z priorit dalšího úspěšného rozvoje Zadní Třebaně a jsou i podmínkou získání grantů

Partnerství staví na základním vztahu „občan-občan“, podporovaném aktivitami vedoucími ke vzájemnému poznávání a prohlubování mezilidské sounáležitosti a solidarity. Vztah „občan-obec“ stojí na zlepšování komunikace a informovanosti mezi občany a obcí“. Vztah „obec-obec“ čerpá ze zkušeností a setkání s lidmi z jiných obcí, který může být neformální nebo na základě partnerské smlouvy. Jednou z konkrétních možností práce s veřejností je pravidelné (např. každoroční) setkání zastupitelstva obce s veřejností, kde by každý rok zastupitelstvo seznamovalo veřejnost s aktuálními plány a na druhou stranu by získávalo zpětnou vazbu v podobě názorů veřejnosti. Tento názor doporučujeme získávat i anonymní cestou, aby lidé neměli obavy vyjádřit i negativní názory. Je třeba si uvědomit, že mnozí mohou mít v určitých ohledech strach z reakce sousedů a podobně.

Velký potenciál představuje zapojení obyvatel i do samotných úprav obce. V obci se nachází vzdělané obyvatelstvo a je tu i několik řemeslníků. Mnozí jsou ochotni svými znalostmi a dovednostmi přispět ke zvelebení obce, přičemž často by tato výpomoc byla zdarma nebo za velmi výhodnou cenu.

Vytipování ploch a koridorů veřejného zájmu

Na základě výsledku průzkumu mezi veřejností (popsaného výše) jsme vytypovali nejdůležitější plochy a koridory, na jejichž rozvoj či ochranu by se obec měla v příštích letech zaměřit. Tyto plochy jsme zaznamenali do mapy a jejich zaměření odevzdáváme také ve formátu pro GIS. Nejedná se o seznam míst, které by bylo nutně zapotřebí zvelebit, ale jde o místa, která jsou pro obec důležitá a měla by být v příštích letech předmětem zvýšeného zájmu. Možnosti dalšího rozvoje jsou nastíněny jen u těch, jejichž podoba se ukazuje jako nevyhovující – což jsme určili na základě výše popsaných průzkumů mezi veřejností a geografické analýzy obce. Prioritní místa, jejichž stav by se měl především změnit, jsou vyznačena podtržením: prostor nádraží, náves, zatravněná část návsi, cesta do Řevnic

Klíčová místa zanesena do detailní mapy, která tvoří přílohu č. 1. Zde pak následuje stručný popis jednotlivých míst, který obsahuje nejen shrnutí stávajícího stavu, ale i možné změny do budoucna. Plochy jsou znázorněny velkými písmeny, linie pak římskými číslicemi. V charakteristice ploch veřejného zájmu a koridorů se u vybraných míst objevuje požadavek na zpracování studie. Jedná se o urbanistickou studii, která slouží jako plánovací podklad a řeší technické, urbanistické a architektonické podmínky využití území. Urbanistická studie je jednou z prvních fází projektové dokumentace, zároveň je jednou z nejzásadnějších fází přípravy stavby. Studie vyhodnotí různé možnosti rozvoje zadaných ploch a koridorů a jejich návaznost, ověří i majetkové poměry dotčených pozemků.

Jedná se o tyto dokumenty:

- Studie modernizace návsi – Architektonicko-urbanistická studie návsi
- Vyhledávací studie pěších stezek a cyklostezek
- Koncepce pro rozvoj zeleně

Tyto projekty doporučujeme zadat ke zpracování odborníkům.

A - Prostor nádraží

Železniční doprava je pro obyvatele Zadní Třebaně velmi důležitá, neboť většina obyvatel vlak využívá prakticky každý den. Jedná se navíc o přestupní uzel a výchozí i cílový bod pro mnoho turistů, zejména pěších. Stav nádraží je přitom neutěšený. Větší část pozemku i budova nádraží jsou v majetku Českých drah.

Mnoho lidí z okolních vesnic i z Třebaně dojíždí na nádraží autem. Množství zaparkovaných aut je značné, některá auta parkují ještě na přilehlém místě (v naší studii označeném jako B – Parkoviště). U nádraží je zastávka autobusu, autobus se na místě otáčí, dochází ke střetům mezi autobusem a osobními auty.

Při velké vodě nebo deštích je nádražní podchod zatopený, cestující pak chodí přes koleje.

Základní cíl:

Zlepšení vzhledu, funkčnosti a bezpečnosti nádraží

Možné další kroky:

- iniciace úklidových prací
- iniciace zpracování studie na zřízení odstavného parkoviště s dostatečnou kapacitou
- iniciace zřízení stojanů na kola s vhodným zabezpečením
- iniciace zřízení nového příchodu na nádraží směrem od centra obce, kolem nádražní budovy nebo obnoveným průchodem v nádražní budově
- iniciace zajištění podchodu proti vodě z přívalových dešťů
- iniciace zajištění podchodu proti velké vodě
- iniciace zprovoznění nádražní restaurace
- zajištění úklidových prací na pozemcích obce
- zajištění opravy a údržby přístupových cest pro pěší
- sledovat možnost odkupu pozemků přilehlých k nádraží

Stávající stav:

Návrh možné budoucí podoby:

B – Parkoviště poblíž nádraží

Plocha se používá jako odstavné parkoviště k nádraží. Je to vyasfaltovaná plocha, auta parkují podél komunikace. Auta brání přehlednosti nechráněného železničního přejezdu.

Základní cíl:

Zlepšení vzhledu, funkčnosti a bezpečnosti parkoviště

Možné změny:

- území řešit v souvislosti s nádražím, zvážit možné kapacity parkovacích míst u nádraží a pak nutnost stání podél komunikace
- instalace zrcadel pro zajištění lepší přehlednosti nechráněného železničního přejezdu
- zajištění návaznosti na koridor II, zajištění bezpečné pěší stezky až k nádraží (začlenění do Vyhledávací studie pěších stezek a cyklostezek)
- vymezení parkovacích míst a komunikace pro pěší a pro auta
- začlenění do Koncepce údržby zeleně

C – Prostranství před mostkem na Ostrov

Volná převážně vyasfaltovaná plocha se sběrným místem tříděného odpadu. Plocha se příležitostně používá k parkování, projíždějí zde auta na ostrov.

Základní cíl:

Využít potenciálu místa

Možné další kroky:

- zadat řešení studie na řešení prostranství, ideálně v návaznosti na studii modernizace návsi
- aktivovat sdružení a spolky k participaci na zkrášlení prostranství, např. úpravu okolo kontejnerů
- začlenění do Vyhledávací studie pěších stezek a cyklostezek)
- začlenění do Koncepce údržby zeleně

Stávající stav:

D – Náves

Přirozenou dominantou obce je náves. Obec využívá náves jako přirozené centrum spojené s možnostmi vzájemného setkávání, odpočinku a relaxace (lavičky, atd.) a na druhé straně funkční centrum umožňující bezpečné parkování u pošty, obecního úřadu nebo hostince. V Zadní Třebani se koná každoročně několik kulturních akcí pro širokou veřejnost, sjíždějí se na ně lidé ze širokého okolí. Tyto akce mají rozdílné potřeby na využití různých ploch. Přes náves vede silnice třetí třídy, jezdí tudy autobus na nádraží a automobily do kempu. Z průzkumů mezi obyvateli vyplynulo, že většina by si přála zmenšení asfaltové plochy a více zeleně. Tento prostor je v době psaní tohoto dokumentu předmětem grantové žádosti obce, která se týká vzniku stromořadí a celkového ozelenění prostoru podél silnice.

Základní cíl:

Modernizace návsi

Možné další kroky:

- zadání vypracování studie na modernizaci návsi
- zapojení spolků a sdružení do procesu zpracování studie
- zorganizování veřejného setkání na téma modernizace návsi, zapojení široké veřejnosti do procesu projektování
- řešit v návaznosti na prostranství před vstupem na Ostrov (3)
- řešit v návaznosti na prostranství před samoobsluhou
- začlenit do studie prostranství vedle Společenského domu
- podporovat dobré fungování Společenského domu
- začlenění do Koncepce údržby zeleně

Stávající stav:

Stávající stav:

Návrh možné budoucí podoby:

Stávající stav:

Návrh možné budoucí podoby:

Stávající stav:

Návrh možné budoucí podoby:

Stávající stav:

Návrh možné budoucí podoby:

E - Zatravněná část návsi

Součástí návsi, mezi kterou patří i pomník. Momentálně je prostor pomníku oplocený, což obyvatelé nepovažují za příliš šťastné. Pozemky jsou obecní, a proto je možné zde realizovat bez problémů stavební úpravy vedoucí k tomu, aby se z lokality stalo odpočinkové místo.

Základní cíl:

Využít potenciálu místa

Možné další kroky:

- začlenění do Studie modernizace návsi
- začlenění do Konceptce údržby zeleně

Stávající stav:

Návrh možné budoucí podoby:

F – Prostor před hasičskou zbrojnicí

Prostor celé křižovatky za mostem přes Svinařský potok, před hasičskou zbrojnicí. Jedná se o jednu z křižovatek pro pěší, které by se také mohlo stát dílčím centrem obce. Velká vyasfaltovaná plocha slouží příležitostně jako místo setkávání dospělých i dětí během akcí pořádaných SDH. Zároveň je místo na cestě do školy, navazuje na koridor VII.

Základní cíl:

Zlepšení vzhledu a funkčnosti prostoru

Možné další kroky:

- zapojení Sboru dobrovolných hasičů do řešení prostoru
- zadání řešení studie
- začlenění prostoru do projektu revitalizace zeleně (konceptce údržby zeleně)
- zajištění návaznosti na KORIDOR VII. a protažení bezpečné stezky až do školy (začlenění do Vyhledávací studie pěších stezek a cyklostezek)
- začlenění do Konceptce údržby zeleně

Stávající stav:

G – Parkoviště ke škole

Prostor před areálem školy na hlavní přístupové cestě do školy. V současnosti je parkoviště vysypáno štěrkem, což zabraňuje vnášení bahna do školy. Parkoviště nemá dostatečnou kapacitu, ke kolizím dochází hlavně ráno.

Základní cíl:

Zlepšení vzhledu a funkčnosti prostoru

Možné další kroky:

- zapojit místo do projektu modernizace a rozšíření MŠ A ZŠ
- zapojit rodiče a děti do údržby místa před školou
- zajistit obnovu a údržbu štěrkové plochy
- zajistit osvětlu, aby rodiče s dětmi využívali co nejvíce pěší a cyklistickou dopravu

H – Hřiště v areálu školy

Hřiště je v majetku obce a je veřejně přístupné veřejnosti.

Základní cíl:

Využít potenciálu místa

Možné další kroky:

- zajistit pravidelnou údržbu
- informovat veřejnost o možnosti využívání hřiště

I – Pozemek bývalých stavebnin

Tento prostor sice po obyvatele momentálně není důležitý, ale představuje značný potenciál. Jde o obecní pozemky. Mohly by se tu například konat trhy apod.

Základní cíl:

Využít potenciálu místa

Možné další kroky:

- zahrnout plochu do zadání Studie modernizace návsi
- začlenění do Koncepce údržby zeleně

Koridory veřejného zájmu

Spojnice mezi jednotlivými místy jsme nazvali koridory a označili je římskými číslicemi. Koridory jsou cesty jak pro pěší tak pro automobily a jsou v různém stavu a mají různé povrchy. V Třebani je několik velmi příjemných cest vyhrazeným pouze pro pěší, využívaných i cyklisty. Tyto cesty mají většinou povrch mlatový, jsou v poměrně dobrém stavu. Chodníky jsou podél hlavní komunikací v některých úsecích, nemají mezi sebou dobrou návaznost. Chodníky jsou asfaltové, betonové ze zámkové dlažby. Jsou vždy vyvýšené, oddělené od silnice obrubníkem. Hlavní silnice jsou III. třídy, ostatní jsou místní komunikace. Silnice jsou asfaltové.

Základní cíl:

Zajistit návaznost mezi jednotlivými koridory pro pěší s návazností na Řevnice

Možné další kroky:

- zadat zpracování Vyhledávací studie pěších stezek a cyklostezek pro celou obec
- podporovat pěší a cyklo dopravu
- udržovat stávající pěší stezky
- dokončit informační orientační značení v obci

I. Silnice podél hlavní železnice

Silnice III. třídy podél trati, často využívaná i cyklisty a chodci. V souvislosti se plánovanou rekonstrukcí železničního koridoru vyvstane potřeba řešit otázku protihlukových bariéry kolem tratě, na které je velmi silný provoz rychlíků i nákladních vlaků o velké hlučnosti. Vznik bariér je zapotřebí konzultovat s dotčenými obyvateli a správcem kolejí (SŽDC)

Základní cíl:

Zajistit bezpečné a příjemné spojení mezi nádražím a návsí pro automobily i chodce

Možné další kroky:

- s časovým předstihem a za účasti veřejnosti řešit možnost výstavby protihlukového koridoru
- iniciovat instalaci turistických a informačních značek

Stávající stav:

II. Cesta podél lokální trati – jižní část

Pěší spojka mezi obchodem a nádražím.

Základní cíl:

Udržet cestu a zajistit její návaznost až k nádraží

Možné další kroky:

- v souvislosti s řešením plochy B řešit návaznost bezpečné stezky pro pěší až k nádraží

III. Silnice podél lokální trati – severní část

Zpevněná spojka mezi obchodem a nádražím. Jedná se o jednu z místních komunikací, která dělá život v Třebani příjemným a jako takovou je třeba ji zachovat.

Základní cíl:

Udržet cestu

IV. Lávka přes Berounku

Pěší lávka přes Berounku je v majetku obce Hlásná Třebaň. Je velmi významná pro obyvatele obou obcí i pro cestovní ruch.

V. Cesta na Ostrov

Původní část návsi. V minulosti bylo toto místo součástí návsi, která sahala až ke mlýnu. Železniční trať rozdělující návěs na dvě části prostor odřízla a ten ztratil na důležitosti. V budoucnosti pravděpodobně zase jeho význam posílí. Jedná se o klidné místo, odkud se vstupuje přímo z centra obce do jejích nejpůvabnějších částí přímo k Berounce, místo kde je možnost navázat cestu do Řevnic, která je navržena i v územním plánu.

Základní cíl:

Využít potenciál místa

Možné další kroky:

- začlenit místo do Studie modernizace návsi
- zahrnout plochu do Vyhledávací studie pěších stezek a cyklostezek

VI. Silnice mezi školou a návší

Silnice III.třídy, část hlavního silničního průtahu obcí U silnice na straně u potoka parkují občasně podélně automobily. Od návsi k mostu je chodník. Pro projíždějící automobily je tato část obce jakousi vizitkou. Momentálně je kolem ní již poměrně staré zábradlí, které je ve špatném stavu.

Stávající stav:

VII. Cesta podél potoka

Nezpevňená cesta podél potoka je určena výhradně pro pěší, v době rekonstrukce mostu byla však výhodně využita pro místní obyvatele jako objížďka pro automobily.

VIII. Cesta u školy

IX. Cesta od hasičské zbrojnice po školní hřiště

Asfaltová silnice je mírně frekventová

X. Silnice do Litně a na hřbitov

Silnice III. třídy, hlavní silniční průtah obcí. Silnici používají také chodci jako cestu na hřbitov.

Možné další kroky:

- v rámci Vyhledávací studie pěších stezek a cyklostezek zadat řešení bezpečné a příjemné pěší komunikace z centra obce na hřbitov, včetně informačních značek

XI. Silnice do Svinař

Silnice III. třídy, méně frekventovaná. Spojuje centrum obce s několika rodinnými domy v lokalitě „K Hájku“.

Možné další kroky:

- v rámci Vyhledávací studie pěších stezek a cyklostezek zadat řešení pěší komunikace k rodinným domům

XII. Cesta do Řevnic

Silnice III. třídy, poměrně frekventovaná. Jednou z hlavních priorit vyplývajících z dotazníkového šetření je chodník do Řevnic podél této komunikace.

Základní cíl:

Zajistit bezpečnost pro pěší i cyklisty

Možné další kroky:

- začlenit do Vyhledávací studie pěších stezek a cyklostezek
- sledovat aktuální majetkové vztahy, možnosti odkupu pozemků

Stávající stav:

FINANČNÍ ZDROJE

Je zřejmé, že realizace všech případných změn a úprav by si vyžádala finanční prostředky přesahující okamžité možnosti obecního rozpočtu, jedná se tak o vizi naplnitelnou v řádu mnoha let. V další části této studie shrnujeme možné zdroje financování budoucích projektů.

Obecní rozpočet

Příjmy obce jsou z převážné části postaveny na státem určeném rozdělení daní, a obec je tedy může jen velmi málo ovlivnit. Různé povolené místní poplatky jsou pak spíše zanedbatelnou položkou a obec jen již jako doplňkový zdroj příjmů používá.

V tomto směru je klíčové, že daňové příjmy jsou vázány na obyvatele a cestou k jejich zvýšení je tedy i zvýšení počtu trvale hlášených obyvatel obce. To se přitom nemusí dít jen formou přistěhování obyvatel, které s sebou nese řadu problémů i zvýšení nákladů, ale i pouhým přihlášením se dočasně bydlících mezi trvale bydlící. V případě Zadní Třebaně jde zejména o chataře, kteří často v obci dlouhodobě pobývají, ale dosud si tu nezřídili trvalé bydliště.

Možnosti obce v otázce přihlášení se obyvatel k trvalému bydlišti jsou spíše v rovině přesvědčovací. Obec nemůže aplikovat žádné oficiální nařízení, je však možné určitými kroky dočasné obyvatele motivovat. Jde například o přijímání dětí do mateřské školky, kde je již nyní nastaveno, že děti trvale bydlících mají přednost před ostatními, jelikož je kapacita školky omezená. S touto skutečností je ovšem zapotřebí seznámit běžné obyvatele, protože ti o ní neví, dokud se sami nesetkají s potřebou umístit dítě do školky. Podobně lze odlišit třeba částku vybíranou za odvod komunálního odpadu, kdy by mohli mít trvale bydlící obyvatelé sazbu nižší. Jedná se ale o citlivou záležitost, kterou je třeba důkladně zvážit, aby nebyl narušen sociální smír mezi trvale a dočasně bydlícími obyvateli.

Především je potřeba si uvědomit, že běžní lidé si spojitost rozpočtu obce s trvalým bydlištěm neuvědomují. Proto je třeba jim vysvětlit význam jejich trvalého bydliště pro chod obce. Cesty jsou různé – ať už jde o letáčky do schránek, vyvěšení na obecní nástěnce či internetu, nebo apelováním na navrhovaných zasedáních a setkáních s občany. Jelikož dotace na každého obyvatele jsou v řádu tisíců korun za rok, je potenciál finančních prostředků, které lze pro obecní rozpočet získat, až v řádu stovek tisíc korun ročně.

Dotační programy

Jednu z možností financování aktivit a projektů na úrovni samosprávy představují dotace. Nabídka dotačních titulů je velmi pestrá a může se týkat mnohých oblastí života v obci, ať již se jedná o projekty investiční nebo tzv. „měkké“ projekty, zaměřené na rozvoj lidských zdrojů (vzdělanost, zaměstnanost apod.). Jelikož se tato studie zaměřuje především na rozvoj veřejných prostranství a ploch v obci Zadní Třebaň, bude analýza dotačních titulů zaměřena tímto směrem, nebude se tedy jednat o přehled všech možných dotačních titulů, které může obecní samospráva využít.

Obec si je dotačních možností vědomá a již dříve žádala např. o Obnovu stromořadí na návsi obce Zadní Třebaň, a to v rámci dotačního titulu Zkvalitnění životního prostředí ze Středočeského Fondu životního prostředí a zemědělství pro rok 2014. Podání žádosti o dotaci bylo schváleno Usnesením č. 5/2013/VZ z veřejného zasedání zastupitelstva obce dne 19. 12. 2013. Výsledek žádosti o dotaci v době zpracování této studie (březen 2014) nebyl dosud znám. Dále obec úspěšně žádala v rámci 39. výzvy OPŽP o dotaci na kanalizaci (projekt Zadní Třebaň – kanalizace I. etapa) a v roce 2013 byla tato žádost schválena.

Dotační zdroje lze obecně rozdělit na dvě části - **dotace z nadací a z veřejné sféry**, přičemž dotace z veřejných zdrojů lze dále dělit na **zdroje zahraniční** (především EU) a **domácí**, ať již např. na úrovni státu či kraje. Níže uvedené dotační tituly budou dále komentovány v duchu tohoto rozdělení.

Nadační fondy

V rámci této skupiny dotací se jedná o využití různých nadací, přičemž tematické zaměření těchto nadací je značně různorodé. Některé z nadačních iniciativ přitom mohou využít i obce. V tomto směru je zapotřebí sledovat aktuální nabídku s termíny podávání žádostí.

Jako nejvhodnější a nejaktuálnější se pro obec Zadní Třebaň v současné době jeví využití financování **Nadace ČEZ**. Tato nadace poskytuje několik dotačních titulů, přičemž využít by se daly momentálně tři z nich:

- **Oranžové hřiště** – zaměřeno na podporu výstavby a obnovy dětských a sportovních hřišť. Výše příspěvku není omezena, v současné době (březen 2014) probíhá příjem žádostí, datum ukončení sběru žádostí není stanoveno.
- **Podpora regionů** - je zaměřeno na podporu veřejně prospěšných projektů. Předkládané projekty se mohou týkat podpory dětí a mládeže, zdravotnictví, sociální péče, osob s handicapem, vědy, vzdělání, kultury, sportu či životního prostředí. V současné době (březen 2014) probíhá příjem žádostí, datum ukončení sběru žádostí není stanoveno.

- **Stromy** - podpora liniové výsadby stromů, především nových a obnovovaných alejí a stromořadí. Maximální výše příspěvku činí 200 tis. Kč, nejbližší kolo příjmu žádostí proběhne 1. - 31. 7. 2014.

Finanční prostředky pro obce poskytuje také **Nadace VIA**, která se zaměřuje na drobnější projekty, často zaměřené na podporu lokálních iniciativ. Jelikož lokální iniciativy považujeme za důležitou součást rozvoje obce, jejíž obyvatelé by měli být co možná nejvíce zapojeni do rozvoje obce, budou zmíněny i dotace na tyto iniciativy.

- **Fond kulturního dědictví „Záchrana drobných památek místního významu“ (2014)** podporuje záchranu, obnovu a údržbu drobných nemovitých památek místního významu se zapojením místních obyvatel a místní veřejnosti. Výše příspěvku činí max. 50 tis. Kč, uzávěrka přihlášek je 16. 4. 2014.
- **Regionální fond rozvoje Poštovní spořitelny (2014 – Regionální fond rozvoje).** Cílem programu je zapojování občanů do společenského a veřejného života v místě, kde žijí, podpora utváření aktivních komunit a dobrých sousedských vztahů. Z programu budou podporovány projekty, které usilují o sblížení a rozvoj místní komunity, zlepšování a posilování pozitivních mezilidských vztahů v daném místě i vztahů k samotnému místu. Hmotné výstupy jsou přitom považovány za vedlejší přidanou hodnotu projektů. Výše příspěvku činí max. 100 tis. Kč, uzávěrka přihlášek je 30. 4. 2014.
- **Fond T-MOBILE – mluvíme spolu (2014).** I tento fond je zaměřen na podporu lokálních iniciativ. Cílem je posílit důvěru mezi lidmi, zvýšit účast veřejnosti na řešení společenských otázek a důležitých rozhodnutích a podpořit schopnost lidí sladit různé zájmy cestou dialogu. Bližší informace pro rok 2014 zatím nebyly zveřejněny.

K dalším využitelným zdrojům patří např. **Nadace Partnerství**. Ta dlouhodobě podporuje např. jak rozvoj veřejných prostor, tak ekologicky zaměřené projekty (např. hospodaření s vodou) či zklidňování dopravy. V nejbližší době je vhodným aktuálním dotačním titulem projekt **Stromy**, zaměřený na výsadbu zeleně. Max. výše grantu činí 30 tis. Kč a bude vyhlášen v květnu 2014. Další témata jsou momentálně neaktuální nebo o nich nebyly zveřejněny dostatečné informace, bylo by však vhodné granty této nadace dlouhodobě sledovat.

Evropské fondy

V současné době prochází fondy EU přelomovým obdobím. Programové období 2007-2013 se svými operačními programy (např. ROP Středočeský kraj) již skončilo, resp. do roku 2015 budou dobíhat projekty, započaté v tomto období. Nové programové období 2014-2020 dle kalendáře již běží, ovšem z hlediska dotací se v Česku ještě reálně nezačalo – čeká se totiž, až Evropská komise nové operační programy, navržené pro toto období, definitivně schválí, což se dosud nestalo.

Nové období se bude od předchozího výrazně lišit, bude daleko méně operačních programů (v předchozím období jich bylo 24, nyní jen 8). Schválení se očekává cca v 2. čtvrtletí roku 2014, a teprve poté budou známy podrobnosti o jednotlivých programech a jejich výzvách. Vzhledem ke zkušenostem z roku 2007, kdy se vyjednávání s EK táhlo a některé části operačních programů se měnily doslova na poslední chvíli, by nebylo seriózní nyní popisovat konkrétní možnosti využití těchto operačních programů, neboť stále může dojít k jejich úpravám a vše může být jinak. Nyní tedy pouze nastíníme, jaké operační programy by mohla obec eventuálně využít, pro větší názornost v návaznosti na programy minulého období.

Integrovaný regionální operační program (IROP) by měl navazovat na předchozí regionální operační programy a vznikne de facto jejich sloučením, v případě Zadní Třebaně tak naváže na Regionální operační program Střední Čechy. IROP by se měl zaměřit jak na modernizaci ploch a objektů, tak na veřejné služby a veřejnou správu, je tedy potenciálně vhodným dotačním titulem.

Operační program Životní prostředí (OPŽP) bude navazovat na stejnojmenný operační program z předchozího období, z jeho plánovaných aktivit lze zmínit např. ochranu před povodněmi či výsadbu a regeneraci zeleně.

V programovém období 2014-2020 půjde opět využít i **Program rozvoje venkova (PRV)**, kde bude krom jiného plánována podpora místního rozvoje LEADER (CLLD – komunitně vedený místní rozvoj). Opatření se zaměřuje na implementaci metody LEADER, a to prostřednictvím podpory realizace strategie komunitně vedeného místního rozvoje, realizace projektů spolupráce a činnosti MAS. Zadní Třebaně je součástí MAS Karlštejsko, doporučujeme v tomto ohledu aktivní přístup a úzkou spolupráci s vedením MAS.

Domácí zdroje

Pro rozvoj obce lze na úrovni státu využít prostředků **Ministerstva pro místní rozvoj**, a to v rámci **programu Podpora obnovy a rozvoje venkova**. Tento program je vyhlašován každoročně a vždy se dělí na několik dílčích podprogramů (viz níže), které se mohou mírně obměňovat. Výše podpory může činit 70 % nákladů (u Vesnice roku 80 %), přičemž dotace se může pohybovat v rozpětí do několika desítek do několika stovek tisíc Kč. Výzva k překládání projektů bývá vyhlašována koncem roku a příjem žádostí trvá vždy cca do února. Pro rok 2014 již byl příjem přihlášek uzavřen, obec by však mohla využít nového ročníku, jenž by měl být vyhlášen cca v listopadu 2014. Program podpory obnovy a rozvoje venkova se dále člení na čtyři dotační tituly:

- **Podpora vítězů soutěže Vesnice roku.** Obec má nárok na dotaci, pokud se soutěže Vesnice roku zúčastní a pokud získá v krajském kole některé z pěti hlavních ocenění.

Zlatou stuhu za vítězství v krajském kole, Bílou stuhu za společenský život, Modrou stuhu za práci s mládeží, Zelenou stuhu za péči o zeleň a životní prostředí nebo Oranžovou stuhu za spolupráci obce a zemědělského subjektu. Dále má šanci dosáhnout na dotaci v rámci této podpory, pokud získá jedno ze tří hlavních ocenění v celostátním kole soutěže Vesnice roku. Jsou podporovány aktivity zaměřené na:

- Obnovu a údržbu venkovské zástavby (s výjimkou bytového fondu) a občanské vybavenosti
 - Komplexní úpravu veřejných prostranství
 - Obnovu a zřizování veřejné zeleně
 - Rekonstrukci a výstavbu místních komunikací, stezek a veřejného osvětlení
 - Přípravu a realizaci propagačních materiálů obce a prezentace obce v souvislosti s umístěním v soutěži Vesnice roku
- **Podpora zapojení dětí a mládeže do komunitního života v obci.** Zde jsou podporovány akce s výstupy sloužícími převážně dětem a mládeži, na jejichž výběru a přípravě (resp. realizaci) se děti a mládež prokazatelně podíleli (resp. budou podílet) a které jsou zaměřeny na:
 - Obnovu a údržbu venkovské zástavby a občanské vybavenosti
 - Úpravu veřejných prostranství
 - Obnovu a zřizování veřejné zeleně
 - Rekonstrukci nebo vybudování zařízení pro volnočasové aktivity (hřiště, klubovny, cyklostezky, bruslařské dráhy, naučené stezky apod.)
 - **Podpora spolupráce obcí na obnově a rozvoji venkova.** V tomto případě budou podporovány akce nadregionálního významu zaměřené na:
 - Prezentaci úspěšných projektů zaměřených na obnovu a rozvoj venkova
 - Výměnu zkušeností při přípravě projektů zaměřených na obnovu a rozvoj venkova
 - Podporu spolupráce a odborného vzdělávání zástupců obcí zaměřeného na obnovu a rozvoj venkova
 - **Podpora obnovy drobných sakrálních staveb v obci.** Podpora je zaměřena na obnovu drobných sakrálních staveb na katastru obce, které nejsou prohlášeny kulturní památkou a jsou v majetku obce. Jedná se zejména o následující:
 - Kaple, kaplička
 - Boží muka, kříž
 - Socha
 - Úprava prostranství v okolí drobných sakrálních staveb

Kromě dotačního titulu „Vesnice roku“ musí mít u zbylých třech dotací obec zpracovaný a zastupitelstvem schválený strategický rozvojový plán.

Stejně jako Ministerstvo pro místní rozvoj také **Krajský úřad Středočeského kraje** vyhláší každý rok výzvy k předkládání žádostí o dotace, a to z několika fondů. Tyto výzvy bývají zpravidla vyhlášeny každoročně vždy na podzim s tím, že žádosti o dotaci lze podat většinou

během listopadu a prosince. Předpokládá se, že na podzim 2014 budou vyhlášeny výzvy pro rok 2015. U všech uvedených dotačních titulů činí max. výše dotace 95 %, vždy je vyžadována min. 5 % spoluúčast žadatele. V rámci rozvoje veřejných prostranství v obci lze využít především níže uvedené fondy, pro jiné účely disponuje kraj také různými dalšími fondy:

- **Středočeský fond životního prostředí a zemědělství.** Zaměřuje se na investice do vodohospodářské infrastruktury a zkvalitnění životního prostředí (např. výsadba zeleně, úklid černých skládek apod.). Maximální výše dotace se liší v závislosti na přesný druh opatření, řádově ve stovkách tis. Kč v případě zkvalitnění životního prostředí.
- **Středočeský fond rozvoje obcí a měst.** Oblasti této podpory jsou následující: základní školy, mateřské školy, tělovýchovná zařízení, dětská hřiště, čekárny, prostranství u nádraží a zastávek, veřejné osvětlení, komplexní úprava veřejných prostranství, revitalizace obecních a městských center, dotace úroků z úvěrů určených k realizaci projektů, rekonstrukce a opravy chodníků a místních komunikací. Maximální výše dotace činí 6 mil. Kč.
- **Středočeský fond cestovního ruchu.** Zaměřuje se na výstavbu a vybavení turistických informačních center ve Středočeském kraji, podporu agroturistiky, historickou kolejovou dopravu, údržbu značení pěších a cyklistických tras, podporu rozvoje rekreační cyklistiky. Max. výše dotace může činit 100 tis. Kč.
- **Středočeský fond hejtmana a zmírnění následků živelních katastrof.** Tento dotační titul se skládá ze dvou částí: fond hejtmana se zaměřuje na podporu kulturních, sportovní a vzdělávacích aktivit včetně rekonstrukcí a pořízení vybavení pro tyto aktivity. Maximální výše dotace činí 200 tis. Kč. Fond Zmírnění následků živelních katastrof může být taktéž pro obec využitelný, neboť tato leží v těsné blízkosti řeky Berounky s rizikem záplav. Zaměřuje se na rekonstrukci či pořízení nového movitého i nemovitého majetku. Maximální výše dotace činí 1 mil. Kč.

Přestože obec Zadní Třebaň již v minulosti o dotace žádala, zdaleka nevyužila všechny možnosti, které nabízí různé zdroje, ať již se jedná o veřejné zdroje či různé fondy a nadace. Na menší akce a aktivity by podpora z nadací a fondů mohla být dostačující, pro větší investiční akce bude rozhodující, v jaké podobě budou během roku 2014 schváleny operační programy na období 2014-2020, které výrazně ovlivní možnosti čerpání veřejných zdrojů.

ZÁVĚR

Zpracování práce ukázalo velký zájem veřejnosti o situaci v obci. Na základě různými metodami prováděného šetření byly zjištěny potřeby a názory obyvatel obce, které pak vedly k vytipování nejdůležitějších plocha a koridorů pohybu, jejichž rozvoji by měla být věnována největší péče. Výsledkem studie ale rozhodně není jen její finální zpracovaná podoba, byť ta je jakožto hmatatelný dokument nejdůležitější. Celá práce přinesla také rozvoj veřejné diskuse, z níž bude možné těžit při sestavování priorit budoucího rozvoje obce. Lidé díky práci na studii vědí, že mají možnost se svými názory další směřování obce ovlivnit.

PŘÍLOHY

- 1) Mapa vytipovaných ploch a koridorů
- 2) Mapa stávající a navrhované infrastruktury pro chodce
- 3) Dotazník provedeného šetření
- 4) Prezenční listina veřejného zasedání

Elektronická příloha – GIS vrstvy vytipovaných ploch, koridorů a infrastruktury pro chodce
(formát shapefile, v souřadnicovém systému S-JTSK)

Studie byla schválena usnesením č. 8 na veřejném zasedání zastupitelstva obce Zadní Třebaň dne 29.4.2014 (dle zápisu č. 2/2014/VZ).